

LATVIJAS TREŠAIS NACIONĀLAIS ATVĒRTĀS PĀRVALDĪBAS RĪCĪBAS PLĀNS

Nobeiguma ziņojums

2017. gada 2. pusgads – 2019. gada 1. pusgads

Valsts kanceleja

2020

Satura rādītājs

1. Ievads	4
2. OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma rekomendācijas.....	5
3. Rīcības plāna īstenošana un sasniegtie rezultāti	6
1. apņemšanās: Efektīvāka sabiedrības līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā..	6
2. apņemšanās: Vienots tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls un e-pakalpojums "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana"	16
3. apņemšanās: Latvijas Atvērto datu portāla izveide, iesaistot sabiedrību atvērto datu kopu atlasē.....	19
4. apņemšanās: Lēmumu pieņemšanas procesa un lobēšanas atklātums	21
5. apņemšanās: Iespēja sabiedrībai interaktīvā veidā iepazīties ar valsts budžeta līdzekļu ieguldījumu un sasniedzamajiem rezultātiem	23
6. apņemšanās: Veicināt efektīva trauksmes celšanas mehānisma izveidi	24
7. apņemšanās: Veicināt izpratni par vērtībām un ētiku valsts pārvaldē	29
8. apņemšanās: Virzīties uz "nulles birokrātiju"	32
9. apņemšanās: Atklātība un efektivitāte publisko iepirkumu jomā	35
10. apņemšanās: Atklātība un atbildība publisko personu kapitālsabiedrību pārvaldības jomā	40
11. apņemšanās: Atklātība par uzņēmumiem, kas darbojas Latvijā, un to patiesajiem labuma guvējiem	45
12. apņemšanās: Pētījumu un datu pieejamība un izmantošana pierādījumos balstītā lēmumu pieņemšanā un sabiedrībā.....	48
Plāna īstenošanas uzraudzība	50
6. Globālais OGP Atvērtās pārvaldības partnerības samits	50

Saīsinājumi	
ES	Eiropas Savienība
ESPD	Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments
IUB	Iepirkumu uzraudzības birojs
OGP	Atvērtās pārvaldības partnerība (<i>Open Government Partnership</i>)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Economic Co-operation and Development Organisation</i>)
KNAB	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
LAD	Lauku atbalsta dienests
LATA	Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija
LIKTA	Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju
LU SZF SPPI	Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Sociālo un politisko pētījumu institūts
LSA	Latvijas Sociologu asociācija
MK	Ministru kabinets
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts administrācijas skola
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VK	Valsts kanceleja
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
TAP portāls	Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls

1. Ievads

Šis ir Latvijas trešā nacionālā atvērtās pārvaldības rīcības plāna (turpmāk – Rīcības plāns) nobeiguma ziņojums. Rīcības plāns tika apstiprināts Ministru kabinetā 2017. gada 7. novembrī. Tas aptvēra divus gadus - no 2017. gada 2. pusgada līdz 2019. gada 1. pusgamam. Rīcības plāna pilns teksts ir pieejams [šeit](#).

Rīcības plāna izstrādi pamatoja Latvijas dalība Atvērtās pārvaldības partnerībā (OGP). OGP – tā ir starptautiska iniciatīvā, kura apvieno 78 dalībvalstis, kuras vēlas veicināt atklātību, atbildību un sabiedrības līdzdalību.

Šis ziņojums sniedz informāciju par paveikto laika posmā no 2017. gada vidus līdz 2019. gada vidum. Ziņojumā apkopota informācija par paveikto Latvijā, veicinot atvērtāku pārvaldību dažādās jomās un nozarēs.

Ziņojums balstīts par Rīcības plāna izpildi atbildīgo iestāžu sniegtajā informācijā. Informāciju sniedza iesaistītās ministrijas un to padotības iestādes, KNAB, VK, VAS. Tāpat informāciju sniedza Rīcības plāna sadarbības partneri – nevalstiskās organizācijas, akadēmiskās un biznesa vides pārstāvji.

Ziņojums sniedz priekšstatu par to, kādas ir galvenās iniciatīvas, kas šobrīd tiek īstenotas Latvijā, lai veicinātu atvērtāku pārvaldību – atbildīgu, atvērtu un sabiedrībai pieejamu valsti, kas izmanto modernas tehnoloģijas un inovāciju.

Par izvērtējuma metodoloģiju

Šā vidusposma izvērtējuma izstrādē ņemtas vērā gan Latvijā, gan OGP ietvaros noteiktās prasības.

MK 2014. gada 2. decembra noteikumi Nr. 737 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" paredz, veicot tādu attīstības plānošanas dokumentu ietekmes izvērtējumu, kuru izstrādi nosaka Latvijas starptautiskās saistības, pēc iespējas ievērot šajos noteikumos noteiktās prasības, ciktāl tas nav pretrunā ar attiecīgajos starptautiskajos dokumentos noteiktajām prasībām. Starpposma ietekmes izvērtējumu veic, lai novērtētu īstenotās politikas ietekmi, mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanu, skaidro atkāpes no rezultatīvajiem rādītājiem, analizē ārējās vides izmaiņas, iesaistīto institūciju paveikto un tā ietekmi uz mērķu un rezultātu sasniegšanu, apzina dokumenta īstenošanā ieguldītos resursus un to izlietojuma efektivitāti un apzina politikas mērķa grupu viedokli.

OGP prasība ir - izstrādāt vidusposma pašnovērtējuma ziņojumu (*mid-term self-assessment report*).¹ Tam jāparāda progress plāna īstenošanā, ietverot īsu informāciju par katru apņemšanos un sasniegtajiem rezultātiem. Ziņojumā var ietvert progresa un rezultātu kopsavilkumu. Ar ziņojumu veicina izpratni par atvērtu pārvaldību un kā tā palīdz risināt valsts sociālās, ekonomiskās un politiskās problēmas.

Papildus OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma (*Independent Reporting Mechanism*) ietvaros tiek gatavots neatkarīgs novērtējuma ziņojums, kas ir publiski pieejams.²

¹ OGP. Government Point Of Contact Manual. Self-Assessment Report Guidance (sadaļa). 2017. Skatīt: https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/OGP_POC-Manual_2017_EN.pdf

² Par OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma izvērtējumiem: <https://www.opengovpartnership.org/about/independent-reporting-mechanism>

2. OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma rekomendācijas

OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma pēdējos divos izvērtējumos izteiktās rekomendācijas Latvijai³ un informācija par to izpildi:

Rekomendācija	Informācija par izpildi
2015-2016	
Noteikt Memoranda padomi kā regulāro forumu Atvērtās pārvaldības partnerības jautājumu definēšanai un uzraudzībai.	Memoranda padome uzrauga izpildi. Memoranda padome par izpildes gaitu tika regulāri informēta.
Nākamajā rīcības plānā iekļaut aktivitātes, kuras ir precīzi definētas, ambiciozas un kuras iespējams īstenot divos gados.	Cik iespējams, plānā iekļautas izmērāmas un izpildes termiņā īstenojamās aktivitātes. Lai plāns būtu ambiciozāks, iekļautas jaunas jomas kā publiskie iepirkumi, patiesā labuma guvēji, valsts budžeta atklātums.
Atvērtā procesā noteikt atvērto datu iemantošanas iespējas labākas politikas veidošanā, un prioritāri atvērt tās datu kopas, kas ir visvairāk pieprasītas, piemēram, valsts budžeta datus.	Sabiedrības iesaiste prioritāri atveramo datu noteikšanā ir viena no plāna prioritātēm. Iekļauta arī apņemšanās par informācijas sniegšanu sabiedrībai par valsts budžetu.
Noteikt veidus, kā labāk sasniegt iesaistītās puses agrākajos politikas attīstības posmos un kā proaktīvi sasniegt neorganizētas un mazaizsargātas sabiedrības grupas.	Ņemts vērā pie 1.apņemšanās. Aptauja par sabiedrības līdzdalību apliecināja nepieciešamību iesaistīt sabiedrību agrīnā stadijā un veidot proaktīvāku komunikāciju. Pie rekomendācijā teiktā aktualizēšanas norit darbs.
Paplašināt APP rīcības plāna tematu lokus, iekļaujot arī tādus prioritārus virzienus kā mediju politika un caurspīdīgums korporatīvajā sektorā.	Plānā iekļautas vairākas jaunas tēmas, paplašinot iepriekšējo plānu tēmu loku, tostarp 10.apņemšanās - caurspīdīgums korporatīvajā sektorā.
2017-2019	
Nodrošināt lielāku Memoranda padomes iesaisti nākošā rīcības plāna izstrādē un publicēt konsultācijās iegūto atgriezenisko saiti.	Memoranda padome tika iesaistīta Ceturtā Rīcības plāna izstrādē un tās ieteikumi ņemti vērā, tostarp par Memoranda padomes pašas lomu.
Turpināt uzlabot lobēšanas atklātumu, iesaistot Saeimu.	Iekļauts Ceturtajā Rīcības plānā.
Turpināt stiprināt trauksmes cēlēju aizsardzību, uzlabojot ziņošanas kanālus un mehānismus	Būtisks progress šī Rīcības plāna laikā.
Iekļaut ambiciozākas apņemšanās attiecībā uz finanšu sektora atklātumu, piemēram, informāciju par patiesajiem labuma guvējiem un publisku pieeju Uzņēmumu reģistra informācijai.	Būtisks progress šī Rīcības plāna laikā.
Turpināt uzlabot sabiedrisko konsultāciju sistēmas un veicināt atvērto pārvaldību vietējā mērogā.	Šī rīcības plāna ietvaros aizsāktais darbs turpinās, un Ceturtajā Rīcības plānā arī ir apņemšanās par atvērtajām pašvaldībām.

³ Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms. Latvijas ziņojumi. 2015-2016 un 2017-2019.
https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Latvia_Progress-Report_2015-2017.pdf;
<https://www.opengovpartnership.org/documents/latvia-design-report-2017-2019/>

3. Rīcības plāna īstenošana un sasniegtie rezultāti

1.apņemšanās: Efektīvāka sabiedrības līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā

Sabiedrības līdzdalība – viena no valsts pārvaldes vērtībām

Ministru kabinets 2018. gada 21. novembrī apstiprināja MK ieteikumus Nr. 1 "Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi". Jaunajā regulējumā definētas septiņas valsts pārvaldes vērtības, kas atspoguļo valsts pārvaldes misiju un kalpo kā valsts pārvaldē nodarbināto vadmotīvs.

Viena no septiņām valsts pārvaldes vērtībām ir – **atklāta un sabiedrībai pieejama valsts pārvalde**. Tai atbilstošie ētikas rīcības principi ir:

- mērķtiecīga sabiedrības informēšana un lēmumu skaidrošana,
- savlaicīga ieinteresēto pušu apzināšana un atbilstoša to iesaiste, kā arī
- lietotāju pieredzes vērtēšana un izmantošana valsts darbā.

Šī vērtība skatāma kontekstā ar 2002. gadā Valsts pārvaldes iekārtas likumā ietvertu mērķi nodrošināt atklātu un sabiedrībai pieejamu valsts pārvaldi. Valsts pārvaldes iekārtas likums arī nosaka valsts pārvaldes pienākumu informēt sabiedrību par savu darbību un vispārīgi nosaka sabiedrības līdzdalības veidus, uzsverot, ka iestādes savā darbībā iesaista sabiedrības pārstāvjus un sabiedrībai nozīmīgos jautājumos rīko publisku apspriešanu. Kā sabiedrības līdzdalību organizēt, sīkāk noteikts Ministru kabinetā apstiprinātajā sabiedrības līdzdalības kārtībā.⁴

Sabiedrības līdzdalības konference 2018. gadā

2018. gada 29. augustā Valsts kanceleja rīkoja sabiedrības līdzdalībai veltītu konferenci "*Informēšana -> Līdzdarbība*". Tajā piedalījās ap 130 dalībnieku no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī no nevalstiskā sektora. Konference tika rīkota sadarbībā ar Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomi.

Konferenci atklāja Ministru prezidents Māris Kučinskis. Konferencē uzstājās Valsts kancelejas direktors un Memoranda padomes vadītājs Jānis Citkovskis, Dr.sc.vad., LU docente Lilita Seimuškāne un biedrības *Ascendum* valdes priekšsēdētāja, Memoranda padomes vadītāja vietniece Zaiga Pūce.

Konferencē tika prezentēti četri līdzdalības labās prakses piemēri – Skola 2030, Cēsu pašvaldības pieredze sabiedrības iesaistē, biedrības *Dzīvnieku brīvība* darbs, kā arī aktīva sabiedrības pārstāvja personīgās pieredzes stāsts (Lolita Tomsone, Žaņa Lipkes memoriāla direktore).

Konferences otrajā daļā notika trīs darbnīcas:

- 1.darbnīca - Memoranda padomes formāta pilnveide
- 2.darbnīca - Sabiedrības līdzdalības pilnveide pašvaldībās

⁴ Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr. 970. Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā. Skatīt: <https://likumi.lv/doc.php?id=197033>

3.darbnīca - Sabiedrības līdzdalības pilnveide valsts pārvaldes iestādēs.

Ar konferences atskata informāciju, prezentācijām un darbnīcu galvenajām atziņām var iepazīties MK tīmekļvietnē.⁵

Atbildīgie par sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldē

Lai atvieglotu saziņu ar ministrijām un padotības iestādēm, tajās nozīmētas atbildīgās amatpersonas sabiedrības līdzdalību jautājumos. 2018. gada augustā Valsts kanceleja to sarakstu aktualizēja un tas ir pieejams Ministru kabineta tīmekļvietnē: <http://www.mk.gov.lv/content/kontakti-0>

Sabiedrības līdzdalība tiesību aktu izstrādē

Valsts kanceleja veic regulāru sabiedrības līdzdalības monitoringu tiesību aktu izstrādē, izvērtējot izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē iesniegtos tiesību aktu projektus. Sabiedrības līdzdalība VSS pieteiktajos projektos 2019. gadā tika kopumā izvērtēta 1252 projektos. Sabiedrības līdzdalība tika nodrošināta 657 projektos jeb 89%.

2018. gada novembrī Valsts iestāžu juridisko dienestu vadītāju sanāksmē Valsts kanceleja sniedza prezentāciju par sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes darbā, kas ir pieejama Tiesību aktu izstrādes ceļvedī (tiešsaistes vietne).⁶

NVO un Ministru kabineta sadarbība

Kopš 2005. gada nevalstiskās organizācijas Latvijā var pievienoties [nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandam](#). Šobrīd memorandam ir pievienojušās **436** NVO.

Ik mēnesi Ministru kabineta ēkā tiekas [Memoranda padome](#). Tajā kopīgi strādā astoņi demokrātiski ievēlēti NVO pārstāvji un valsts institūciju pārstāvji. Padomes uzdevums ir sekmēt NVO un valsts institūciju sadarbību šādos virzienos:

- efektīva un sabiedrības interesēm atbilstoša valsts pārvaldes darbība,
- pilsoniskās sabiedrības iesaiste lēmumu pieņemšanas procesos, un
- pilsoniskās sabiedrības attīstība.

⁵ Vairāk informācijas par konferenci "Informēšana → Līdzdarbība": <http://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/sabiedribas-iesaiste-butiska-ir-atgriezeniskas-saites-nodrosinasana>

⁶ Saite uz prezentāciju Tiesību aktu izstrādes ceļvedī: <https://tai.mk.gov.lv/protokoli>

Aptauja par sabiedrības līdzdalību 2018. gadā

Lai uzlabotu sabiedrības līdzdalību valsts institūciju un pašvaldību darbā, 2018. gada 16. jūlijā - 16. augustā Valsts kanceleja sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību veica šādas aptaujas:

- valsts un pašvaldību institūciju viedoklis par sabiedrības līdzdalību valsts un pašvaldību iestāžu darbā, un
- sabiedrības viedoklis un pieredze sabiedrības līdzdalības jomā.

Atbildes sniedza 97 valsts un pašvaldību institūcijas, tajā skaitā atbildēja visas ministrijas, vairākas to padotības iestādes un 67 pašvaldības un to padotības iestādes. No sabiedrības pārstāvjiem tika saņemtas 155 atbildes (aptaujas respondenti vairumā gadījumu ir klasificējami pie sabiedrības aktīvās daļas).

Aptauja iezīmēja vairākus uzlabojumus, kas būtu nepieciešami sabiedrības līdzdalības jomā. Sabiedrības pārstāvji, kas piedalījās aptaujā, atzina, ka valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu informācija par līdzdalības iespējām lielākoties nav pietiekami savlaicīga, pietiekama un saprotama. Sabiedrības pārstāvjiem, kas līdzdarbojas, ir nepietiekama atgriezeniskā saite par viņu priekšlikumiem un tālāko projekta virzību.

Savlaicīgi un regulāri sniedzot pilnvērtīgu informāciju par procesu un izskatāmajiem materiāliem, līdzdalība var palielināties. Aptaujas rezultāti arī iezīmēja nepieciešamību informēt sabiedrību mazāk formālā veidā un tieši sazināties ar potenciāli līdzdarboties ieinteresētajiem sabiedrības pārstāvjiem. Valsts un pašvaldību iestāžu ieskatā efektīvākais veids sabiedrības informēšanai par līdzdalības iespējām ir sociālie tīkli, izsūtīšana pa e-pastā, prezentācijas un preses konferences.

Gan sabiedrība, gan valsts iestādes un pašvaldības savās atbildēs norādīja uz nepieciešamību iesaistīt pilsonisko sabiedrību agrīnā stadijā, kad tiek apzinātas problēmas un meklēti risinājumi.

Valsts kanceleja aptaujas rezultātus prezentēja 2018. gada 29. augusta konferencē.⁷ Kopsavilkums 2018. gada decembrī tika nosūtīts aptaujas dalībniekiem.

Sabiedrības iesaiste nozares politikas izstrādē

2018. gadā organizētas Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas plāna 2019.-2020. gadam sabiedriskās apspriedes (16.05.2018. ar mazākumtautību un romu pārstāvjiem, 22.05.2018. ar Kurzemes reģiona pārstāvjiem, 23.05.2018. ar Rīgas reģiona pārstāvjiem, 24.05.2018. ar Zemgales reģiona pārstāvjiem, 25.05.2018. ar Latgales reģiona pārstāvjiem un 28.05.2018. ar Vidzemes reģiona pārstāvjiem).

Nodrošināta NVO pārstāvniecība Kultūras ministrijas Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu īstenošanas **uzraudzības padomē**, kā arī Kultūras ministrijas **konsultatīvajās padomēs**.

Latvijas reģionu nevalstisko organizāciju atbalsta programma Vidzemes, Kurzemes, Latgales, Zemgales un Rīgas reģionos

2017. - 2018. gadā reģionu NVO atbalsta programmas ietvaros atbalstītas **NVO iniciatīvas pilsoniskās sabiedrības**, starpkultūru dialoga un mazākumtautību nevalstisko organizāciju atbalsta jomās. **Reģionālajos NVO centros** īstenotas aktivitātes NVO kapacitātes stiprināšanai un savstarpējās sadarbības un sadarbības ar vietējām pašvaldībām, komersantiem un kultūras iestādēm veicināšanai, nodrošinot informāciju un bezmaksas konsultācijas.

Organizēti **informatīvi pasākumi par iesaistīšanos** kopienas dzīves apstākļu un kvalitātes uzlabošanā. 2018.gadā katrā reģionā notika semināri par **starpkultūru dialogu** un **NVO kapacitātes stiprināšanai**.

2019.gadā programmas mērķi bija:

- reģionu **NVO kapacitātes stiprināšana**, savstarpējā sadarbība un sadarbība ar vietējām pašvaldībām, komersantiem un kultūras iestādēm, nodrošinot mācību seminārus par NVO attīstībai svarīgiem jautājumiem, sniedzot bezmaksas konsultācijas NVO aktuālos jautājumos, nodrošinot NVO būtiskas informācijas pieejamību, kā arī attīstot reģionu NVO informāciju platformas;
- reģionu **mazākumtautību** iedzīvotāju pilsoniskā līdzdalība un starpkultūru dialogs, nodrošinot mācības un pasākumus dažādām mērķauditorijām;
- reģionu **pilsoniskās sabiedrības** attīstības un iedzīvotāju **līdzdalības veicināšana**, organizējot iedzīvotāju diskusiju platformas par kopienām svarīgiem lokāla, reģionāla un nacionāla līmeņa jautājumiem.⁸

⁷ Skatīt Valsts kancelejas direktora Jāņa Citkovska prezentāciju:

http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/attachments/2_i_dala_janis_citkovskis.pdf

⁸ Vairāk informācijas Kultūras ministrijas tīmekļa vietnē: www.km.gov.lv/lv/integracija-un-sabiedriba/pilsoniska-iesaistisanas/nvo-atbalsts.

1. tabula. Atbalsta programma Vidzemes, Kurzemes, Latgales, Zemgales un Rīgas reģionos. 2017. -2019. gads

2017.gadā		
	Atbalstīto projektu skaits	kopējais finansējums
Vidzemes reģionā	14	24 107 <i>euro</i>
Kurzemes reģionā	17	24 001,02 <i>euro</i>
Latgales reģionā	18	24 000 <i>euro</i>
Zemgales reģionā	21	24 000 <i>euro</i>
Rīgas reģionā	12	24 000 <i>euro</i>
2018.gadā		
	Atbalstīto projektu skaits	kopējais finansējums
Vidzemes reģionā	11	24 107 <i>euro</i>
Kurzemes reģionā	18	23 991,20 <i>euro</i>
Latgales reģionā	21	24 000 <i>euro</i>
Zemgales reģionā	18	24 000 <i>euro</i>
Rīgas reģionā	9	23 986 <i>euro</i>
2019.gadā		
	Atbalstīto projektu skaits	kopējais finansējums
Vidzemes reģionā		36 000,00 <i>euro</i>
Kurzemes reģionā		36 000,00 <i>euro</i>
Latgales reģionā		36 000,00 <i>euro</i>
Zemgales reģionā		36 000,00 <i>euro</i>
Rīgas reģionā		35 992 <i>euro</i>

Avots: Kultūras ministrija

Valsts programma "NVO fonds"

Valsts budžeta programma „Latvijas NVO fonds” nodrošina valsts finansējumu nevalstiskā sektora attīstībai, atbalstot NVO iesniegtās iniciatīvas. Programmu īsteno Kultūras ministrija sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

Kopējais programmas ietvaros pieejamais valsts budžeta finansējums divu gadu periodā bija 800 000 *euro*. Pārskata periodā kopā īstenoti 72 projekti.

2017. gadā tika atbalstīti projekti šādos prioritārajos darbības virzienos:

- **NVO darbības stiprināšana** (apmācības, finanšu piesaiste, stratēģiju izstrāde, NVO savstarpējās sadarbības veicināšana),
- **Atbalsts NVO pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm** (pilsoniskā līdzdalība; starpkultūru dialogs, sabiedrības izglītošana par NVO, indivīdu tiesības, diskriminācijas novēršana, kristiskā domāšana, vienota informatīvā telpa),
- **NVO interešu aizstāvības stiprināšana** (līdzdalība valsts pārvaldē un pašvaldību darbā, konsultatīvajās padomēs, komitejās, komisijās, darba grupās, politikas plānošanas procesos - sabiedrības veselība, tiesības, trūcīgo un sociāli atstumto reģionu iedzīvotāji, sociālās uzņēmējdarbības NVO, sociālā uzņēmējdarbība, laba pārvaldība, tiesiskums, pretkorupcija, migrācija, romu integrācijas politika, jaunatnes politika, NVO interešu aizstāvības stratēģiju aktivitāšu īstenošanas atbalsts, atzinumu gatavošana).

Programmas ietvaros **2017. gadā** tika atbalstīti **42** projekti ar kopējo finansējumu **385 791,48 euro** apmērā.

2018. gadā projekti atbalstīti divos darbības virzienos:

- **NVO darbības stiprināšana** (atbalsts pamatdarbības nodrošināšanai, pilsoniskās izglītības aktivitātes, NVO darbības popularizēšana un savstarpējās sadarbības veicināšana, brīvprātīgā darba un labdarības aktivitāšu veicināšana, NVO iesaiste plānošanas dokumentu un tiesību aktu izstrādes procesā, atzinumu sagatavošanā, interešu aizstāvības stratēģiju izstrāde un ieviešana), finansējuma piesaistes aktivitātes),
- **NVO interešu aizstāvības stiprināšana** (līdzdalības nodrošināšana publiskajā pārvaldē, NVO interešu aizstāvības stratēģiju aktivitāšu īstenošana).

2018. gadā tika atbalstīti **30** projekti ar kopējo finansējumu **385 696,38 euro** apmērā.

2019. gadā projekti atbalstīti divos darbības virzienos:

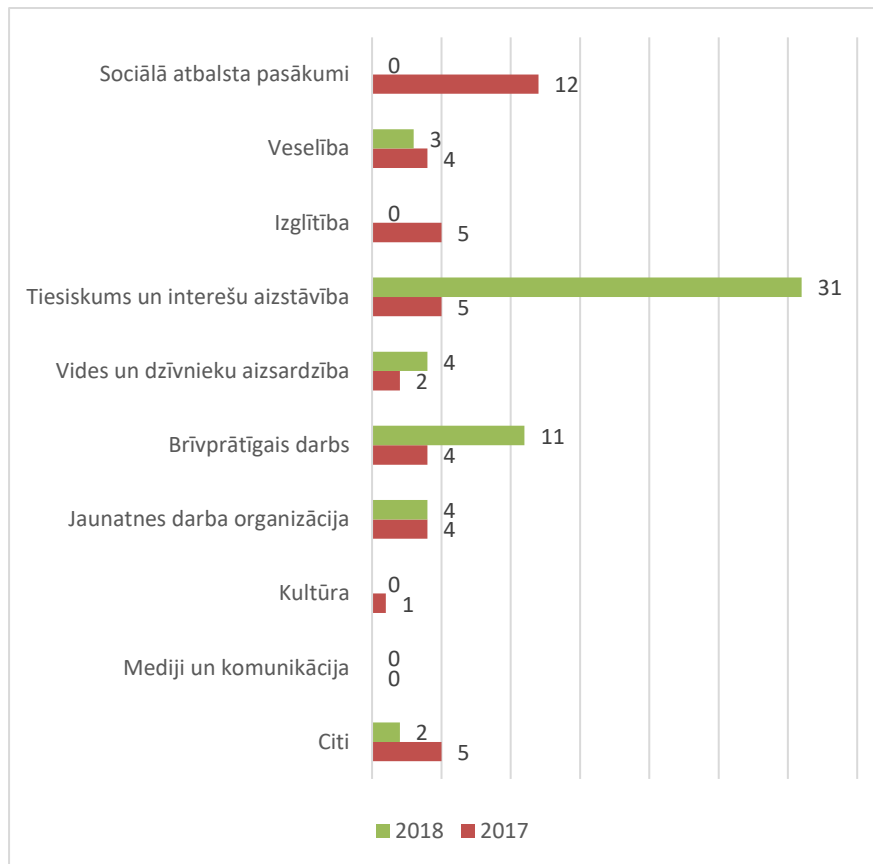
- **NVO darbības stiprināšana,**
- **NVO interešu aizstāvības stiprināšana.**

Programmas ietvaros tika īstenoti **49** projekti.

"NVO fonds" atbalstīto projektu analīze pēc darbības jomām

Analizējot konkursos atbalstītos projektus pēc to darbības jomām, skaidri saskatāma mērķtiecīga programmas mērķu un prioritāšu fokusēšana: 2017.gadā un vēl jo vairāk 2018.gadā likts uzsvars atbalstam pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm, demokrātiskas valsts pārvaldības nodrošināšanai un plašākas sabiedrības iesaistei sabiedrībai svarīgu jautājumu risināšanā, tādējādi nodrošinot kvalitatīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu lēmumu pieņemšanu un pakalpojumu sniegšanu. Vienlaikus samazināts atbalsts tādiem projektiem, kas paredz kultūras pasākumu organizēšanu vai specifiskus sociālos pakalpojumus mērķa grupām.

1.attēls. Apstiprināto projektu skaits pa darbības jomām, 2017. - 2018. gads

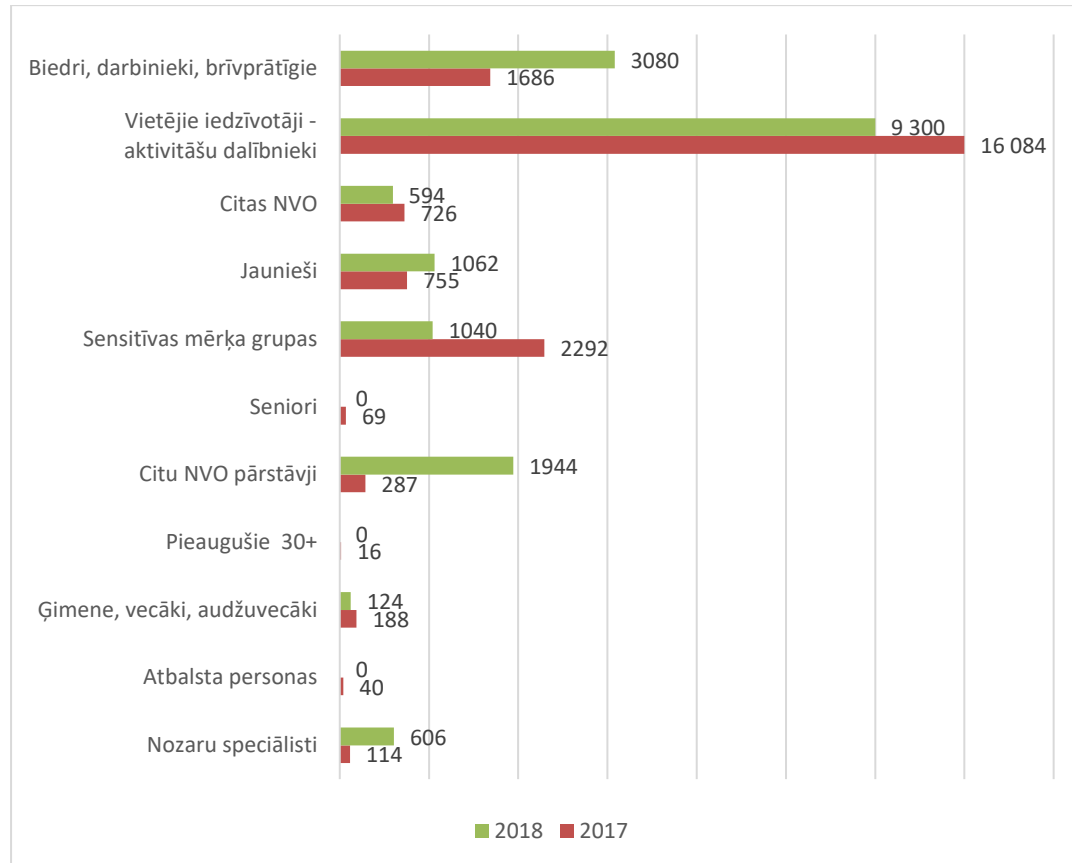

Avots: SIF

"NVO fonds" projektos iesaistītās mērķa grupas

Tā kā īstenoto projektu skaits ir neliels un projektus īstenojošo organizāciju darbības jomas ir ļoti atšķirīgas, projektos iesaistītās mērķa grupas no gada uz gadu un no projekta uz projektu ir mainīgas. Minēto iemeslu dēļ attiecībā uz iesaistīto mērķa grupu visas programmas kontekstā nevar veikt vispārinājumus un iezīmēt tendences.

2.attēls. "NVO fonds" projektos iesaistītās mērķa grupas

Avots: SIF

3.attēls. "NVO fonds" ietvaros sasniegtie rezultāti

Projekti, kuros norādīta ietekme uz konkrētiem programmas rezultātu rādītājiem, 2016.-2018.gads

Avots: SIF

Virzoties uz politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, programma tai piešķirtā finansējuma ietvaros veicinājusi regulāru, prognozējamu un ilgtspējīgu finansiālu atbalstu organizētās pilsoniskās sabiedrības darbībai.

Finansiāls atbalsts no valsts budžeta līdzekļiem nevalstiskajām organizācijām "NVO fonda" programmas ietvaros tiek īstenots kopš 2016.gada. Ņemot vērā ierobežoto programmas finansējuma apjomu, ir būtiski fokusēt programmas prioritātes uz konkrētiem sasniedzamiem mērķiem. Lai radītu vērā ņemamu, pamanāmu ietekmi, nepieciešams labi mērķēts un konkrēts atbalsts.

Mazākumtautību forums

2017. un 2018. gadā organizēts Latvijas mazākumtautību forums, kas veicinājis sabiedrības iesaisti un pilsonisko aktivitāti, pulcējot mazākumtautību NVO pārstāvjus no visiem Latvijas reģioniem, tai skaitā jauniešus. Forumā darbs notika piecās tematiskajās darba grupās (vienojoša informatīvā telpa; starpkultūru dialogs; jauniešu un paaudžu mijiedarbība; kultūras mantojums un identitāte; līdzdalība). Darba grupās tika prezentēti mazākumtautību pilsoniskās aktivitātes veicināšanas labās prakses piemēri, kā arī katrai tēmai sniegts faktos balstīts pētnieciskais izklāsts.

Sadarbības partneru iniciatīvas

2018.gada septembrī **ManaBalss.lv** atklāja jaunu tiešsaistes platformu *ParVaiPret.lv*, kuras izveide bija daļa no šī plāna apņemšanās. *ParVaiPret.lv* mērķis ir noskaidrot iedzīvotāju viedokli par jautājumiem Saeimas dienaskārtībā. Platformā viegli un pārredzami izklāstīti izvēlēti aktuālie jautājumi, kas ir Saeimas dienas kārtībā. Iedzīvotājiem dota iespēja par katru no tiek balsot – "par" vai "pret". Tādējādi

platforma ir jauns rīks, kas ļauj noskaidrot sabiedrības viedokli jautājumos, kas ir lēmumu pieņemšanas procesā.

ParVaiPret.lv – <https://parvaipret.lv>.

Domnīca “Providus” sarunu festivāla LAMPA ietvaros 2018.gada 29.jūnijā rīkoja meistarklasi par sabiedrības līdzlemtu budžetēšanu (*participatory budgeting*). Pēc pasākuma visām Latvijas pašvaldībām aizsūtīti ieteikumi sabiedrības iesaistei budžeta veidošanā: <http://providus.lv/article/par-sabiedribas-lidzlemtu-budzetesanu>. Ar Jūrmalas, Saldus un Cēsu pašvaldībām norit pārrunas par iespējām šajās pašvaldībās organizēt sabiedrības līdzlemtas budžetēšanas procesus. Tāpat 28.jūnijā “Providus” rīkoja meistarklasi pilsoniskajiem aktīvistiem par *Facebook* kampaņu organizēšanu - arī pēc šī pasākuma apkopotas galvenās atziņas un nosūtītas pilsoniskajiem aktīvistiem <http://providus.lv/article/noderigi-padomi-nvo-un-aktivistiem-par-facebook-lietosanu>

LU SZF SPPI veikto pētījumu ietvaros pievērsta uzmanība sabiedrības līdzdalībai lēmumu pieņemšanā. 2018.gadā izdota Valsts pētījumu programmas SUSTINNO apakšprojekta noslēguma monogrāfija *Apmaldījušies brīvībā: anomija mūsdienu Latvijā*, zin.red.A.Zobena, kur ir pievērsta uzmanība arī sabiedrības līdzdalības jautājumam.

2. apņemšanās: Vienots tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls un e-pakalpojums "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana"

Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls (turpmāk – TAP portāls) ir ilgtermiņa projekts, kura mērķis ir modernizēt Ministru kabinetā skatāmo lēmumu izstrādes un saskaņošanas procesu, nodrošinot sabiedrībai pieejamāku līdzdalību un valsts pārvaldei efektīvāku un ātrāku TAP izstrādes un saskaņošanas procesu. TAP portāla ietvaros tiks modernizēta un pilnveidota arī Ministru kabineta sēžu norise - darba kārtību projektu izstrāde un apstiprināšana, protokolu izstrāde un parakstīšana, rezolūciju gatavošana, Ministru kabineta sēdē pieņemto dokumentu pārvaldība. TAP portāls aptvers Ministru kabineta, Ministru kabineta komitejas sēdes un arī Valsts sekretāru sanāksmes. TAP portālā būs pieejama vispārpieejama un ierobežotas pieejamības informācija.

TAP portāla izveides galvenās darbības ir šādas:

- Programmatūras izstrādes iepirkuma dokumentācijas izstrāde un iepirkuma procedūras realizācija,
- Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla izstrāde,
- Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla ieviešana,
- Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla lietošanai nepieciešamo normatīvo regulējumu izmaiņas,
- Sabiedrības līdzdalības E-pakalpojuma "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana" izstrāde un ieviešana,
- Darbības procesu uzlabošana, lietojamības pilnveide,
- Datu kvalitātes pilnveide un datu atkalizmantošanas nodrošināšana, sagatavojot atkalizmantojamo datu kopas,
- Informatīvie un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu,
- Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla izvietošana iekšlietu ministrijas datu centrā.

TAP portāla izveide pēc būtības būs jauna pieeja tiesību aktu projektu izstrādē un apritē, konceptuāli atsakoties no dokumenta kā publiskās pārvaldes procesu un informācijas organizācijas rīka. TAP portāls nebūs lietvedības sistēma, bet datu aprites informācijas sistēma.

Informācija TAP portālā tiks radīta, uzkrāta, apstrādāta un izplatīta digitāli (*digital by default*), visi dati tiks strukturēti uzkrāti TAP portālā un vēlāk centralizēti no TAP portāla nodoti glabāšanai Valsts arhīvā. Visa informācija par TAP dzīves ciklu, sākot no darba uzdevuma par TAP izstrādāšanu, starpinstitucionālā saskaņošana, kontrole, sabiedrības iesaistīšana publiskajā apspriešanā, līdz lēmuma pieņemšanai MK un datu nodošana tālāka lēmuma pieņemšanai Saeimā vai publicēšanai "Latvijas Vēstnesī", būs pieejama vienuviet – TAP portālā, nevis sadrumstalota dažādās sistēmās vai vietnēs.

2.tabula. Plānotais TAP portāla realizācijas laika plāns:

Projekta darbības numurs	Projekta īstenošanas laika grafiks (ceturkšņos)											
	2018				2019				2020			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Programmatūras izstrādes iepirkuma dokumentācijas izstrāde un iepirkuma procedūras realizācija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla izstrāde				X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla ieviešana							X	X	X	X	X	X
Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla lietošanai nepieciešamo normatīvo regulējumu izmaiņas					X	X	X	X	X	X	X	X
E-pakalpojuma "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana" izstrāde un ieviešana						X	X	X	X	X	X	X
Darbības procesu uzlabošana, lietojamības pilnveide	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Datu kvalitātes pilnveide un datu atkalizmantošanas nodrošināšana, sagatavojot atkalizmantojamo datu kopas			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Informatīvie un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vienotā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla izvietošana datu centrā						X	X	X	X	X	X	X

Izveidojot TAP portālu, pilsoniskajai sabiedrībai, nevalstiskajām organizācijām (t.sk. valdības sociālo un sadarbības partneru organizācijām), privātajam sektoram, ministrijām un to padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm būs būtiski ieguvumi. Ar TAP portāla realizāciju paredzēts veicināt sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei, iesaistot to lēmumu pieņemšanā un demonstrējot tiesību aktu pieņemšanas procesa caurspīdīgumu.

Līdz ar TAP portāla izveidi jebkuram interesentam būs pieejama ērta vide, kurā vienkārši ieraudzīt visus vispārpieejamos tiesību aktu projektus un ar tiem saistīto informāciju. Tāpat ieinteresētās personas varēs pieteikties uz tiesību aktu jaunumiem un/vai izmaiņām par interesējošo jomu un automātiski saņemt informāciju.

Tiks izveidots e-pakalpojums "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana", ar kuru ikviens pilsoniskās sabiedrības loceklis varēs paust savu viedokli. Papildus, īstenojot TAP projektu, tiks veicināta e-prasmju apguve, lai e-pakalpojums "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana" arī praksē ļautu nodrošināt plašu sabiedrības iesaisti TAP apspriešanā, izmantojot elektroniskās ierīces.

Sabiedrībai atkalizmantošanai būs pieejamas vispārpieejamo tiesību aktu projektu atvērtās datu kopas.

TAP būtiski uzlabos informācijas apriti valsts pārvaldē, nodrošinot augstāku darba efektivitāti un mazinot slogu neautomatizēto darbību veikšanai.

Paveiktais TAP portāla izveides ietvaros laika posmā no 2017. gada 1. augusta līdz 2019. gada 30. jūnijam:

- Ministru Kabinets apstiprinājis ERAF projektu “Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls” un tas ir iekļauts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju mērķarhitektūrā, kas ir par pamatu projekta uzsākšanai.
- Parakstīti 3 sadarbības līgumi - ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centru par infrastruktūras pakalpojumiem TAP portāla izvietojšanai, bet ar Tieslietu ministriju un VAS “Latvijas Vēstnesis” par sadarbību TAP portāla datu apmaiņas un konsultāciju jomā.
- Noslēgta vienošanās Nr.2.2.1.1./17/I/014 ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par TAP projekta īstenošanu (08.01.2018.).
- Ir izstrādāta TAP portāla tehniskā specifikācija.
- TAP prezentēts Valsts prezidenta birojā un starpministriju sanāksmēs.
- Noslēgusies sarunu procedūra par TAP izstrādātāja izvēli. Starp Valsts kanceleju un “Tieto Latvia” SIA noslēgts līgums “Par tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāla izstrādi, uzturēšanu un garantijas nodrošināšanu” (03.12.2018.).
- Uzsākta TAP portāla izstrāde. TAP plānotais izstrādes termiņš ir 2021. gada pirmais ceturksnis.

3. apņemšanās: Latvijas Atvērto datu portāla izveide, iesaistot sabiedrību atvērto datu kopu atlasē

Atvērto datu portāls www.data.gov.lv ir Latvijas sabiedrībai pieejama atvērto datu platforma, kas ir vienota sadarbības vide Latvijas atvērto datu publicētājiem un izmantotājiem. Portāla datu publicētāji ir valsts un pašvaldību iestādes vai organizācijas, kas pilda valsts funkcijas.⁹

Apņemšanās izpildes gaita un rezultāti

- Kopš Latvijas Atvērto datu portāla data.gov.lv izveides 2017. gada jūnijā:
- Atvērto datu portālā tiek regulāri publicētas jaunas datu kopas. Kopumā ir publicētas vairāk kā 250 datu kopas;
- Atvērto datu portāla sadaļā "[Publicētājiem](#)" ir apkopota metodika datu publicēšanai (t.sk. par formātiem un standartiem);
- ievērojot personas datu aizsardzības prasības un principus, ieviests regulējums atvērto datu publicēšanai (Ministru kabineta 2018. gada 25. septembra noteikumi Nr. 611 "[Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā](#)");
- Latvija ir uzlabojusi rezultātu publiskā sektora vidējā informācijas [atkalizmantošanas indeksā](#) (1605 punkti, 12. vieta Eiropas Savienībā)

Vienlaikus, **iesaistot sabiedrības pārstāvjus, noritēja sabiedrībai aktuālo datu kopu apzināšanas darbs.** Kopā ar IKT nozares asociācijām tika apzinātas sabiedrības vajadzības pēc datiem. Tika regulāri sagatavota un Ministru kabinetā iesniegta informācija par prioritāri atveramajām datu kopām.

Ministru kabinets 2018. gada 3. aprīlī apstiprināja VARAM izstrādāto [informatīvo ziņojumu "Par veicamajiem pasākumiem Digitālās ekonomikas un sabiedrības indikatora Latvijas rādītāju uzlabošanai"](#) un uzdeva ministrijām un to padotības iestādēm iesniegt VARAM plānu par atkalizmantošanai paredzēto datu kopu publicēšanas grafiku Latvijas atvērto datu portālā periodam līdz 2018.gada 1.oktobrim, neskaitot datu kopas, kuras plānots publicēt Atvērto datu portālā ES fondu projektu ietvaros.

Ministru kabinets 2018. gada 17. jūlijā apstiprināja VARAM sagatavoto [informatīvo ziņojumu "Par prioritāri atveramajām datu kopām, kas ir valsts iestāžu rīcībā"](#), kurš ļāva papildināt Latvijas Atvērto datu portālu data.gov.lv ar datu kopām, kuru publicēšana sniedz iespēju radīt jaunus produktus.

Darbs pie prioritāri atveramajām datu kopām ietver:

- Prioritāri atveramo datu kopu identificēšanu, kuru atvēršana ir sabiedrības interesēs,
- Izvērtējumu par potenciālo ieguvumu un iespējām, mainot datu finansēšanas modeli, iestāžu datu maksas pakalpojumu uzturēšanas vietā budžeta ieņēmumus iegūstot no produktiem un pakalpojumiem, kas balstīti atvērto datos,

⁹ Latvijas Atvērto datu portāls tika izveidots 2017. gadā Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma" ietvaros. Portāla pārzinis ir VARAM.

- Atvērto datu portālā ir izveidota sadaļa, kur ikvienam iespējams [ieteikt datu kopu atvēršanai](#), kā arī balsot par datu kopām, kuras būtu nepieciešams atvērt,
- Pastāvīgi tiek veikts [vajadzību monitorings](#), analizējot un uzraugot situāciju valsts pārvaldes iestādēs.

Papildus minētajām aktivitātēm Ministru kabinets 2019. gada augustā apstiprināja [Latvijas Atvērto datu stratēģiju](#). Tās mērķis ir definēt sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas politikas un saistītā regulējuma izstrādē. Stratēģija paredz “atvērts pēc noklusējuma” principa ieviešanu valsts pārvaldē, paredzot pakāpenisku, līdz šim brīvi nepieejamu datu atvēršanu un nodošanu sabiedrībai bez maksas.

Svarīgākās atziņas un izaicinājumi:

- Neskatoties uz jau pieejamo informāciju un metodiku, daudzām iestādēm datu atvēršana joprojām ir izaicinājums, tādēļ vēlams turpināt aktivitātes iestāžu izglītošanai. Ir nepieciešams ceļvedis, kas ikvienai iestādei palīdzētu kļūt atvērta pēc noklusējuma — vadlīnijas un praktiskas instrukcijas vērtīgu datu kopu identificēšanai, klasificēšanai un atvēršanai.
- Sabiedrība un IKT nozare interesējas par datiem un regulāri rīko pasākumus (hakatonus), kur analizē valsts datus, kas bieži vien ir aktīvāko datu lietotāju tikšanās vieta. Šobrīd pietrūkst līdzīga formāta pasākumi, kas vienotu datu publicētājus, kur notiktu pieredzes apmaiņa ar draudzīgas sacensības elementiem un tiktu prezentēti labākie datu atvēršanas stāsti, izteikta atzinība aktīvākajiem datu publicētājiem vai iestādēm, kas pilnībā ieviesušas “atvērts pēc noklusējuma” principu.
- Notiek datu atvēršanas aktivitātes, tomēr būtu nepieciešams identificēt vairāk veiksmīgus datu izmantošanas piemērus, kur dati ir radījuši jaunus produktus un pakalpojumus vai pētījumu rezultātā radījuši pozitīvas pārmaiņas.

4. apņemšanās: Lēmumu pieņemšanas procesa un lobēšanas atklātums

Vienotajā valsts pārvaldes ētikas kodeksā ietvertas prasības lobēšanas jomā

Ministru kabinets 2018. gada 21. novembrī pieņemtajos ieteikumos Nr. 1 "Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi" iekļauta sadaļa par atklātību saziņā ar lobētājiem.

Jaunais regulējums nosaka, ka valsts pārvaldes un lobētāju saziņā jāievēro trīs pamatprincipi – atklātība, vienlīdzība un godprātība. Tāpat, lai novērstu nepienācīgu ietekmi un vairotu atklātību par to, kā ietekmē tapis kāds lēmums, ieteikumi nosaka atklātības prasības par notikušu saziņu ar lobētājiem un gadījumos, ja kāds lobētāja priekšlikums ņemts vērā vai kļuvis par pamatu kāda dokumenta izstrādei, to norāda ar šo lēmumu saistītajā dokumentā.

Šādas sadaļas iekļaušanu jaunajā regulējuma nosaka MK 2008. gada 28. jūlija rīkojumā Nr. 435 "Par koncepciju "Lobēšanas tiesiskās reglamentācijas nepieciešamība Latvijā"" atbalstītais risinājums, ka turpmāk lobēšanas atklātības pamatprincipus nosaka valsts un pašvaldību institūciju ētikas kodeksos vai publiskās varas subjektu kopīgajā ētikas kodeksā.

Lobēšanas atklātība Saeimā

KNAB iesniedza Saeimā šādus priekšlikumus likumprojektam "Grozījumi Saeimas kārtības rullī":

- pienākumu likumprojekta anotācijā un deputātu iesniegtajos priekšlikumos norādīt informāciju ar kādām formālām vai neformālām sabiedrības grupām vai privātpersonām, realizējot interešu pārstāvību, ir notikušas konsultācijas par kādu konkrētu tiesību normu (norādot attiecīgo pantu, tā daļu vai punktu),
- pienākumu Saeimas tīmekļa vietnē attiecīgajai komisijai pirms sēdes publicēt vispārpieejamo informāciju par sēdes darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem – informāciju par uzaicinātajām personām, saņemtajām vēstulēm un atzinumiem par attiecīgo jautājumu vai likumprojektu, deputātu iesniegtos priekšlikumus un citus dokumentus,
- pienākumu deputātam ievērot vienlīdzības un atklātības principus saziņā ar formālām un neformālām sabiedrības grupām un privātpersonām, kā arī likumā noteiktajā kārtībā sniegt informāciju par notikušajām konsultācijām ar minētajām personām vai personu grupām,
- tiesības Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai pašai ierosināt Saeimas deputātu ētikas kodeksa pārkāpumu lietas.

Šie KNAB priekšlikumi ir vērsti uz labas pārvaldības principa veicināšanu, kā arī Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupas GRECO IV novērtējuma kārtā Latvijai

izteikto rekomendāciju izpildi attiecībā uz lobēšanas tiesiskā regulējuma ieviešanu parlamenta deputātu darbā.¹⁰

Saeimas Juridiskās komisijas Kārtības ruļļa darba grupas 2017.gada 14.novembra sēdē augstākminētie Saeimas kārtības ruļļa grozījumi tika konceptuāli atbalstīti.

Vienlaikus, Saeima 2018.gada 20.decembra sēdē nolēma turpināt izskatīt likumprojektu "Grozījumi Saeimas Kārtības ruļlī" (Nr.178/Lp13) 13.Saeimā un noteica termiņu priekšlikumu iesniegšanai līdz 2019.gada 4.martam.

Ņemot vērā minēto, Birojs savas kompetences ietvaros sniedzis priekšlikumus, ar kuriem tiktu veicināta GRECO IV novērtējuma kārtā Latvijai izteikto rekomendāciju izpilde, kas pēc būtības attiecināmas uz lobēšanas atklātību parlamenta deputātu darbībā un kuru izpildē kopš 2012.gada nav panākts progress.

Lobēšanas atklātības regulējuma nepieciešamība

2018. gada 10. decembrī, atzīmējot Starptautisko pretkorupcijas dienu, Saeimā notika pasākums, kurā diskutēja par lobisma regulējuma nepieciešamību un lobisma reģistra ieviešanas iespējām Latvijā. Pasākumu rīkoja Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija kopā ar biedrību "Sabiedrība par atklātību – Delna". Pasākuma noslēgumā klātesošie 13. Saeimas deputāti parakstīja Starptautisko pretkorupcijas deklarāciju.

2019. gadā aktualizējās jautājums par lobēšanas atklātības likumprojekta izstrādi. Jau pēc pārskata termiņa beigām tika pabeigts pētījums "Lobēšanas normatīvais regulējums un problemātika Latvijā un Eiropā"¹¹ un Saeimā tika izveidota darba grupa likumprojekta izstrādei.

¹⁰ GRECO IV novērtējuma kārtas Latvijas ziņojums pieejams šeit: <https://www.coe.int/en/web/greco/evaluations/round-4>

¹¹"Lobēšanas normatīvais regulējums un problemātika Latvijā un Eiropā". 2019. gada novembris. https://www.saeima.lv/petijumi/Lobesana_Latvija_un_Eiropa_2019.pdf

5. apņemšanās: Iespēja sabiedrībai interaktīvā veidā iepazīties ar valsts budžeta līdzekļu ieguldījumu un sasniedzamajiem rezultātiem

2017. gada nogalē tika pilnībā pārveidota Finanšu ministrijas tīmekļvietnes sadaļa "VALSTS BUDŽETS", vienkopus nodrošinot visu informāciju, kas attiecināma uz valsts budžetu, tā izstrādi, līdzekļu ieguldījumu un sasniedzamajiem rezultātiem. Ar šo turpmāk valsts budžeta informācija būs lietotājam daudz saprotamāka un ērtāk pārskatāma.

Sākot ar 2017. gada valsts budžetu un turpmāk ik gadu interaktīvā un uzskatāmā veidā tiek atspoguļota informācija par gadskārtējo valsts budžetu Finanšu ministrijas tīmekļvietnē, tādējādi sniedzot informāciju par valsts budžetu kā politikas realizācijas instrumentu. Ikvienam interesentam ir pieejama:

- interaktīvā budžeta infografika, kas ļauj lietotājam iepazīties ar deviņām budžeta ieguldījuma jomām (piemēram, veselība, izglītība, sociālā aizsardzība u. c.) un tām novirzīto finansējumu, kā arī uzzināt detalizētu informāciju par ieguldījuma virzieniem katrā no nozarēm. Papildus tiek sniegta informācija par rezultātiem, kuri sagaidāmi no valsts budžeta finansējuma ieguldīšanas attiecīgajā jomā (http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/valsts_budzets/interaktivais_budzets);
- vizualizēti ministriju un citu centrālo iestāžu budžeti gan kopsavilkumā, gan detalizēti. Lietotājs var iepazīties ar ministriju un citu centrālo iestāžu darbības jomām un tām novirzīto finansējumu, kā arī gūt priekšstatu par nozares darbības rezultātā sniegto labumu sabiedrībai. Tas tiek atspoguļots politikas un resursu vadības kartēs, kurās vienkopus ir sniegta iespējami aptveroša un raksturojoša informācija par nozares darbu attiecīgajā jomā – mērķis, tā sasniegšanā ieguldāmie resursi (angļu val. – *inputs*), sagaidāmie darbības rezultāti (angļu val. – *outputs*) un augstākā līmeņa sasniedzamie politikas un kvalitātes rādītāji (angļu val. – *outcomes*) (http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/valsts_budzets//valsts_budzeta_vizualizacija).

Vienlaikus jāatzīmē, ka budžeta pamatdati tiek publicēti arī Atvērto datu portālā (<https://data.gov.lv/dati/lv/organization/finansu-ministrija>).

Papildus iepriekšminētajam, Finanšu ministrija, informējot sabiedrību par valsts budžeta līdzekļu ieguldījumu, sagatavo publicitātes infografikas, ko izmanto kā informatīvo materiālu gan interneta tīmeklī, gan vides reklāmās.

6. apņemšanās: Veicināt efektīva trauksmes celšanas mehānisma izveidi

Trauksmes celšanas konference

2017.gada 9.oktobrī Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija, Valsts kanceleja, KNAB un Valsts administrācijas skola organizēja starptautisku konferenci "Trauksmes celšanas veicināšana un trauksmes cēlēju aizsardzība". Tajā tika diskutēts par trauksmes celšanu kompetentajām iestādēm un trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanu, iekšējiem trauksmes celšanas mehānismiem, kā arī par efektīvu trauksmes cēlēju aizsardzību.¹²

Trauksmes celšanas likuma izstrāde un apstiprināšana

Saeima 2018.gada 11.oktobrī galīgajā lasījumā pieņēma Trauksmes celšanas likumu (turpmāk arī – Likums). Likums stājas spēkā sešus mēnešus vēlāk - 2019.gada 1.maijā.¹³ Līdz ar to Latvijā sāka darboties speciāls tiesiskais regulējums trauksmes celšanai un trauksmes cēlēju aizsardzībai. Likums aptver trauksmes celšanu gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

Likums ir vairāku gadu kopīga darba rezultāts, iesaistoties gan valsts institūcijām, gan sabiedrības pārstāvjiem. Sākotnēji 2014. gadā tika izveidota darba grupa Valsts kancelejas vadībā. 2017. gada martā likumprojektu "Trauksmes cēlēju aizsardzības likums" apstiprināja Ministru kabinets, un tas tika iesniegts Saeimā. Vēlāk Saeimā tika izveidota darba grupa, kas izstrādāja alternatīvu likumprojektu "Trauksmes celšanas likums".

Trauksmes celšanas likums ir nozīmīgs ieguvums, veidojot atbildīgu un atklātu valsti un sabiedrību. Likums parāda valsts nostāju, ka godprātīga trauksmes celšana ir atbalstāma rīcība un trauksmes cēlējus nepieciešams aizsargāt.

Līdz ar jaunā likuma pieņemšanu Latvija pievienojās daudzām pasaules valstīm, kuras pēdējos gados pieņēmušas līdzīgus speciālos likumus trauksmes cēlēju aizsardzībai, tostarp Beļģijā, Īrijā, Slovākijā, Nīderlandē, Francijā, Zviedrijā, Lietuvā.

Tāpat 2018. gada novembrī stājas spēkā *Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem*.¹⁴ Latvija aktīvi iesaistījās šīs nozīmīgās direktīvas izstrādē, kas aizsākās jau 2017. gadā. 2018. gada 14. augustā Ministru kabineta sēdē tika apstiprināta Latvijas Republikas nacionālā pozīcija Nr.1 "Par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem".¹⁵

¹² Konferences ziņojums. <http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/trauksmes-celeju-konferences-zinojums-2017.pdf>

¹³ Trauksmes celšanas likums. likumi.lv/ta/id/302465-trauksmes-celsanas-likums

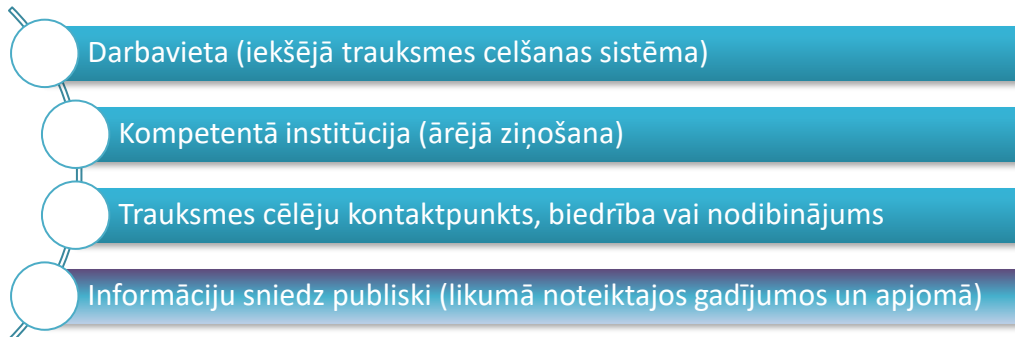
¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1937&from=EN>

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) Par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem. eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1937&qid=1586183676740&from=EN

Trauksmes celšanas kanāli un tiesiskā aizsardzība

Trauksmes celšanas likums dod iespēju iedzīvotājiem pēc savas iniciatīvas celt trauksmi par sabiedrībai nozīmīgiem pārkāpumiem, ja tie ir novēroti darba vidē.

Likumā noteiktie trauksmes celšanas kanāli:

Likumā iekļauts **aizliegums** trauksmes cēljam un tā radniekiem radīt represijas trauksmes celšanas dēļ. Šādu represiju gadījumā trauksmes cēljam un tā radniekiem ir tiesības uz likumā paredzētajām aizsardzības garantijām.

Lai neizpaustu ziņas par trauksmes cēljiem, tādējādi tos iedrošinot celt trauksmi un novēršot represiju risku, likumā ir paredzēta arī **trauksmes cēlēja identitātes aizsardzība**, tostarp personas datu pseidonimizācija. Taču identitātes aizsardzība jāskata plašāk, jo to nodrošina arī pati trauksmes celšanas kārtība

Saskaņā ar Trauksmes celšanas likumu, celt trauksmi var par dažādiem **pārkāpumiem**, taču īpaši svarīgi ir informēt par iespējamu korupciju, krāpšanu, amatpersonu prettiesisku rīcību, izvairīšanos no nodokļu nomaksas, valsts naudas un mantas izšķērdēšanu, sabiedrības veselības, būvniecības, vides, pārtikas, darba drošības, sabiedriskās kārtības apdraudējumu, cilvēktiesību pārkāpumiem un pārkāpumiem publisko iepirkumu jomā un finanšu un kapitāla tirgus sektorā.

Diskusija par trauksmes celšanu likuma izstrādes gaitā

Sarunu festivāls LAMPA / 2019. gada 28.-29.jūnijs, Cēsīs

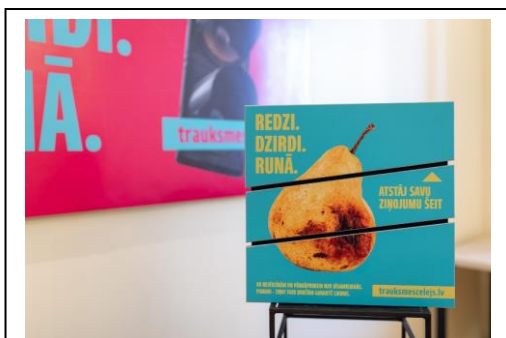

Trauksmes cēlēju kontaktpunkts

Likums stājoties spēkā, 2019.gada 1.maijā darbību uzsāka Trauksmes cēlēju kontaktpunkts - Valsts kancelejā. Tika izveidota Trauksmes cēlēju kontaktpunkta komanda no dažādiem departamentiem, kas ikdienā veic Likumā noteiktos pienākumus.

Svarīgs Trauksmes cēlēju kontaktpunkta uzdevums ir novirzīt tam adresētos trauksmes cēlēju ziņojumus atbilstošajām kompetentajām institūcijām.

Tāpat Trauksmes cēlēju kontaktpunkts konsultē iedzīvotājus, kuri vēlas celt trausmi, trausmes cēlētus par aizsardzību, kā arī iestādes un uzņēmumus dažādos metodiskos jautājumos.

Valsts kanceleja 2019. gada 16. aprīlī uzsāka **sabiedrības informēšanas kampaņu** par trausmes celšanu **“Redzi. Dzirdi. Runā.”**

Trauksmes cēlēju kontaktpunkts izstrādājis vairākus metodiskā atbalsta rīkus: [vadlīnijas iekšējās trausmes celšanas sistēmas izveidei](#), [vadlīnijas trausmes cēlēju ziņojumu izskatīšanai](#), trausmes cēlēja ziņojuma veidlapu.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkta nozīmīga loma ir veicināt sabiedrībā izpratni par trausmes celšanu. 2019. gada 1. jūnijā sāka darboties Valsts kancelejas veidotā tīmekļvietne www.trausmescelejs.lv – vienota informatīva platforma trausmes celšanas jomā. tajā ir iespējams celt trausmi, aizpildot [elektronisko tiešsaistes formu](#).

Pienākums ziņot par korupciju valsts institūcijās

13. Saeima 2018. gada 13. decembrī 1.lasījumā atbalstīja KNAB izstrādātos grozījumus likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (Nr.1339/Lp12), kas paredz valsts amatpersonu pienākumus par tai zināmiem iespējamiem korupcijas gadījumiem informēt institūcijas vadītāju vai KNAB, bet valsts drošības iestādēs strādājošās valsts amatpersonas - Satversmes aizsardzības biroja direktoru vai ģenerālprokuru. Tomēr 2019. gadā šī likumprojekta izskatīšana Saeimā turpinājās tikai Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas ietvaros.

3.tabula. Valsts administrācijas skolas un Valsts kancelejas mācības, kurās iekļautas trauksmes celšanas-ziņošanas tēmas. 2018. – 2019. gads.

Mācību modulis	Laiks	Mācību tēmas / apakštēmas izklāsts	Dalībnieki (16.04.18 - 04.09.18.)
Valsts pārvaldes darbība tiesiskā valstī	2018.gada aprīlis- 2018.gada oktobris	Korekta rīcība, kā publiskajā sektorā nodarbinātais informē (iekšēji iestādē/ resorā, KNAB, citām institūcijām) par iespējamiem pārkāpumiem (citas personas interešu konfliktu, koruptīvām darbībām, noziedzīgu nodarījumu u.c.). Anonimitāte, iespējamās sekas, informācijas sniedzēja aizsardzība.	199
Institūciju iekšējie pasākumi korupcijas risku novēršanai	2018.gada septembra vidus – 2019.gada aprīlis	Iekšējās kontroles sistēmas izveide un uzraudzība: 1.1.3.1. Institūcijas kontroles vides izveide, kas ir vērsta uz korupcijas risku novēršanu. 1.1.3.2. Korupcijas riska novēršanas pasākumu noteikšana, ieviešana un īstenošana (rīcības/ pretkorupcijas plāna izstrāde). 1.1.3.3. kārtība ziņošanai par iespējamiem un konstatētajiem pārkāpumiem	-
Specializētās mācības "Trauksmes cēlēju ziņojumu saņemšana un izskatīšana"	2019. gada marts – aprīlis (3 mācības)	Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana, Trauksmes cēlēju aizsardzība	166

Avots: Valsts administrācijas skola, Valsts kanceleja

Pretrāpšanas kustība #Atkrāpies!

Pretrāpšanas kustība #Atkrāpies! ir Finanšu ministrijas ES finanšu interešu aizsardzības koordinācijas dienesta AFCOS iniciatīva. Kustībā ir iesaistītas vairāk nekā 30 valsts pārvaldes iestādes un nevalstiskas organizācijas, kā arī daudzi uzņēmumi.

Vairāk informācijas: <http://atkrapiet.lv> un www.fraudoff.eu

2019.gada darba rezultāti:

- 2019.gadā Pretrāpšanas kustība #Atkrāpies! veica informatīvus pasākumus, lai veicinātu izpratni par trauksmes celšanu. Tika īstenota kampaņa "Sajūti atšķirību". Kampaņas galvenie vēstījumi bija par tēmu "Ziņošanas kultūras stiprināšana".
- auditorijai vecuma kategorijā no 16 līdz 40 gadiem tika piedāvāta plakātu sērija ar vairākiem vēstījumiem, kur tiek apspēlēti vārdi, kurus sabiedrība saista ar ziņošanu:
 - 1.vēstījums: Nodevība ir nepieļaujama, bet aizstāvēt savas tiesības nozīmē pavisam ko citu! Sajūti atšķirību! Cīnieties un ziņojiet: www.atkrapiet.lv
 - 2.vēstījums: Stučīt ir necienīgi, bet cīņa ar krāpšanu nozīmē pavisam ko citu. Sajūti atšķirību! Aizstāviet tiesības un ziņojiet: www.atkrapiet.lv
 - 3.vēstījums: Nosūdzēt ir nelietīgi, bet izskaust patvaļu nozīmē pavisam ko citu! Sajūti atšķirību! Izskaidiet patvaļu un ziņojiet: www.atkrapiet.lv
- ar jauniešu organizāciju Junior Achievement Latvia 2018./2019. gadā skolēniem visā Latvijā uzdots sagatavot biznesa pasakas ar laimīgām beigām - "Ja neesi godprātīgs, #Atkrāpies!". Labāko pasaku sešus autorus svinīgi apbalvoja Konkurences padomes un Uzņēmumu reģistra pārstāvji.
- 2019.gadā Pretrāpšanas kustība #Atkrāpies! ir izstrādājusi vienotu ziņošanas rīku, kurā iespējams ziņot par pamanītajiem pārkāpumiem patērētāju tiesību, darba tiesību, nodokļu krāpšanas, negodprātīgu iepirkumu vai konkurences jautājumos un daudzās citās jomās. Ziņošanas rīkā pieejams apraksts par to, kāpēc ir svarīgi ziņot, kā arī piedāvāts izvēlēties iestādi, kurai ziņot par pārkāpumu.

Ziņošanas rīks ir pieejams kustības tīmekļa vietnē: <https://atkrapiet.lv/zino-par-parkapumiem>

7. apņemšanās: Veicināt izpratni par vērtībām un ētiku valsts pārvaldē

Vērtības un ētika valsts pārvaldē

Ministru kabinets 2018. gada 21. novembrī izdeva ieteikumus Nr. 1 “Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi”¹⁶, nosakot vienotas valsts pārvaldes vērtības un ētikas (rīcības, uzvedības) pamatprincipus. Jaunais tiesiskais regulējums jāievēro Ministra kabineta padotības iestādēm un tajās nodarbinātajiem.

Rezultātā Atvērtās pārvaldības plāna 7.apņemšanās uzdevums ir pilnībā īstenots. Tāpat ar šo jauno regulējumu Latvija īstenojusi vienu no Atvērtās pārvaldības deklarācijas principiem - ieviest augstus ētikas standartus un atbildību valsts institūcijās. Arī Latvijā līdz ar to izdevies īstenot ieceri, kas bijusi jau desmit gadus, izstrādāt vienotu valsts pārvaldes ētikas kodeksu.

MK ieteikumu mērķis ir veicināt vērtībās balstītu kultūru valsts pārvaldē, lai vairotos sabiedrības uzticēšanās, laba pārvaldība un pieņemto lēmumu atbilstība sabiedrības interesēm. Jaunie MK ieteikumi ir vienots, mūsdienīgs un visaptverošs valsts pārvaldes vērtību un ētikas (rīcības, uzvedības) principu ietvars.

MK ieteikumus var izmantot kā ietvaru vienotas izpratnes un rīcības veicināšanai, veidojot cilvēkresursu politiku, apmācībās un citos veidos.

Ieteikumos līdztekus vērtībām ietverti ētikas pamatprincipi, kas palīdz izprast vērtības un rīkoties atbilstoši tām. Tāpat ieteikumos ir papildu prasības vadītājiem. Ieteikumi paredz, ka Ministra kabineta padotībā esošajās iestādēs gada laikā pārskata prasības ētikas jautājumos, ņemot vērā jaunus MK ieteikumus, kā arī ievēlē vai nosaka uzticības personas ētikas jautājumos (līdz 2019. gada 21. novembrim).

Labklājības ministrija savā darbībā diskusiju rezultātā izvirzījusi un vienojusies par trim vērtībām – atbildība, profesionālisms un kvalitāte. Tas ir atspoguļots [ministrijas](#)

¹⁶ <https://likumi.lv/ta/id/303328-valsts-parvaldes-vertibas-un-etikas-pamatprincipi>

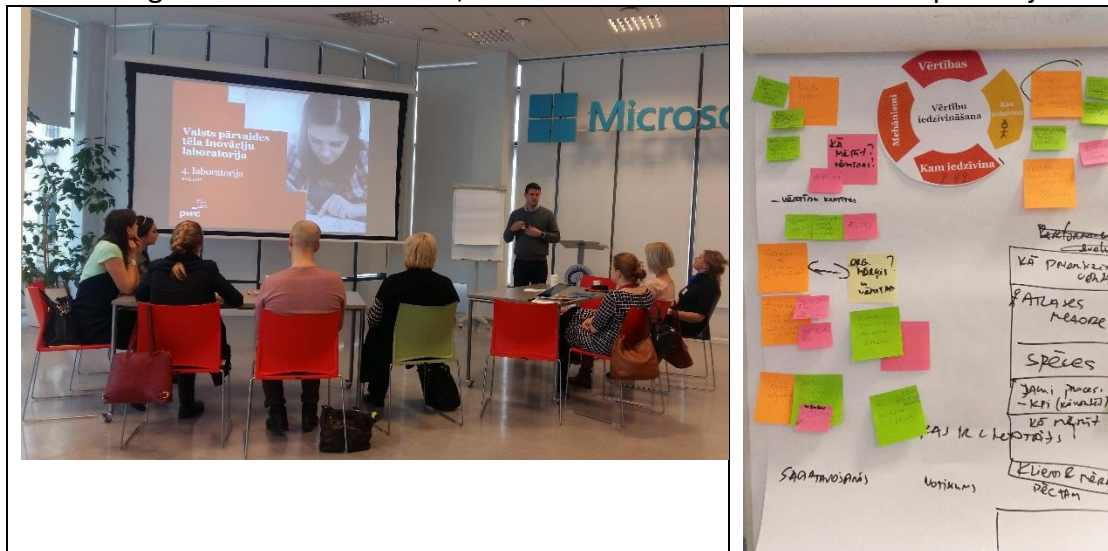
[darbības stratēģijā 2017. – 2019. gadam.](#) Definējot vērtības, svarīga ir partneru un iedzīvotāju iesaistes akcentēšana, ieceru un lēmumu skaidrošana, atvērtība jaunām idejām. Arī savā vīzijā ministrija saredz partnerības būtisko nozīmi, nosakot, ka ministrija ir uzticams partneris iedzīvotāju drošumspējas stiprināšanai. Ministrijas piemēram sekojušas arī nozares padotības iestādes, nosakot savas vērtības.

Valsts pārvaldes tēla un reputācijas inovācijas laboratorija

2018. – 2019. gadā Valsts kancelejas vadībā tika izveidota un sāka darboties valsts pārvaldes inovācijas laboratorija Latvijā #GovLabLatvia.¹⁷ Tās ietvaros darbojās 3 starpdisciplināras laboratorijas, tostarp laboratorija par valsts pārvaldes tēlu un reputācijas uzlabošanu.

Valsts pārvaldes tēla un reputācijas laboratorijā uzdevums bija, izmantojot inovāciju, meklēt un attīstīt risinājumus, kā iedzīvotājiem valsts pārvaldes vērtības un vērtībās balstītu kultūru valsts pārvaldē.

Laboratoriju vadīja Valsts kanceleja un tajā piedalījās PKC, Ārlietu ministrijas, VARAM, Izglītības un zinātnes ministrijas, Aizsardzības ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un citu iestāžu, kā arī sabiedrības un biznesa vides pārstāvji.

Laboratorijā tapušie risinājumi:

- vērtību vizualizācijas, un
- vērtību spēle valsts pārvaldes iestāžu darbiniekiem.

Inovācijas laboratorija #GovLabLatvia izveidota Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas finansēta projekta ietvaros, kura mērķis ir veicināt *Valsts pārvaldes reformu plānā 2020* izvirzīto mērķi - efektīva, atbildīga un elastīga valsts pārvalde. Tas ir guvis finansiālu atbalstu 380 000 euro apmērā. Šo projektu īstenoja Valsts kanceleja.

¹⁷ <http://www.mk.gov.lv/lv/content/govlablatvia-latvijas-valsts-parvaldes-inovācijas-laboratorija>

Valsts un pašvaldību institūciju izglītojoši pasākumi

Īstenojot sabiedrības izglītošanas pasākumus, KNAB valsts un pašvaldību institūciju un kapitālsabiedrību amatpersonām turpināja skaidrot gan likumu prasības, gan profesionālās ētikas pamatvērtības un principus, kā arī ir sniedza konsultācijas par korupcijas novēršanas un ētikas jautājumiem.

Laika periodā no 2017.gada 1.augusta līdz 2018.gada 31.oktobrim par valsts amatpersonu profesionālās ētikas jautājumiem KNAB izglītoja 5662 valsts un pašvaldību institūciju, t.sk. valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību, amatpersonas un darbinieki, 345 Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas fakultātes 1.kursa ārzemju plūsmas studenti un 36 Rīgas Tehniskās koledžas 4.kursa audzēkņi. 2019.gada pirmajā pusgadā Biroja pārstāvji par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes vērtību un ētikas jautājumiem novadījuši 48 izglītojošos seminārus, kopumā aptverot 2615 personu lielu auditoriju.

4.tabula. Ar ētikas tēmu saistītas mācības Valsts administrācijas skolā¹⁸

Moduļa nosaukums	Īstenošanas laiks	Mācību tēmas un apakštēmas	Dalībnieku skaits*
Korupcijas un interešu konflikta risku novēršana	2018.gada februāris– 2018.gada marts	Korupcijas novēršanas un ētiskuma loma personāla atlasē un attīstībā: Personāla atlases stratēģijas (kas prevalē – ētikas vērtības vai profesionalitāte, kā panākt balansu?) Personāla atlases stratēģijas (kas prevalē – ētikas vērtības vai profesionalitāte, kā panākt balansu?) Ētikas apmācību veidi/regularitāte (sākotnējās, ikgadējās, kārtējās, periodiskās u.tml.) Ētikas kodeksa attīstība (no formāla uz reālu). Vienotais valsts pārvaldes ētikas kodekss/standarts – bāzes jautājumi	145
Valsts pārvaldes darbība tiesiskā valstī	2018.gada aprīlis– 2018.gada oktobris	Ētikas jautājumi – valsts pārvaldes vērtības. Publiskajā sektorā nodarbināto uzvedības (ētikas) noteikumi. Tiesiskums, godprātīgums, atklātība, atbildība. Atspoguļojums teorijā, tiesību aktos, rekomendācijās. Izpratnes un praktiskas pielietošanas jautājumi. Ētikas un vērtību nozīme interešu konflikta un korupcijas novēršanā.	199
Institūciju iekšējie pasākumi korupcijas risku novēršanai	2018.gada septembris– 2019.gada aprīlis	Iekšējās kontroles sistēmas izveide un uzraudzība: • ētikas kodekss u.c. Iekšējo normatīvo aktu izstrāde un iestādes kultūra: • ētikas principu noteikšana un ieviešana.	200 (paredzamais skaits)

* dati par laiku no 01.02.2018.–04.09.2018.

¹⁸ projekta Nr.3.4.2.0/15/I/002 “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā” ietvaros

8. apņemšanās: Virzīties uz "nulles birokrātiju"

2018. – 2019. gadā darbs pie administratīvā sloga mazināšanas tika veikts divos virzienos:

- mazināt administratīvo slogu iedzīvotājiem, un
- efektīvzēt iekšējos procesus valsts pārvaldē.

Procesu pārskatīšana un optimizācija, atteikšanās no liekām darbībām ir kļuvusi par nozīmīgu valsts pārvaldes iestāžu darbības daļu. Izvirzīto mērķu sasniegšanai tiek izmantotas **LEAN un AGILE metodes** – šajā ziņā Ekonomikas ministrija ir kļuvusi par LEAN vēstnesi valsts pārvaldē, gūstot vērā ņemamus rezultātus iekšējās darbības efektivizācijā. Arī citi resori, īpaši Finanšu ministrija, Tieslietu ministrija, Labklājības ministrija, Veselības ministrija, izmanto jaunas pieejas un jaunus tehnoloģiskos risinājumus un regulāri uzlabo savu darbību, efektīvzējot un digitalizējot procesus, uzlabojot datu apmaiņu, pārskatot un vienkāršojot procedūras.

Lai gan attiecībā uz ārējā administratīvā sloga mazināšanu var atzinīgi vērtēt atsevišķu resoru veiktās aktivitātes (piemēram, Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāna izstrādi), kopumā situāciju nevar novērtēt kā apmierinošu. Iemesli tam ir sistēmiski: administratīvā sloga mazināšanā nav vienotu mērķu un definētu sasniedzamu rezultātu, darbības ir sadrumstalotas un kampaņveida, netiek veikts regulārs administratīvā sloga izmaiņu monitorings, analīzes un aprēķinu kvalitāte nav pietiekama.

Kampaņa administratīvā sloga mazināšanai "Piespēlē vienreiz, trāpi vienmēr!"

2018. gadā tika īstenota kampaņa administratīvā sloga mazināšanai "Piespēlē vienreiz, trāpi vienmēr!". Ikviens iedzīvotājs tika aicināts ziņot vietnē mazaksslogs.gov.lv par gadījumiem, kad netiek ievērots princips "iesniedz vienreiz" un iestādes pieprasa informāciju, kas jau ir to rīcībā. Tika saņemti ap 100 priekšlikumu par šādiem problēmjaudājumiem: apmaiņa ar datiem starp valsts institūcijām, nepārdomāti pakalpojumu procesi, nesamērīgas prasības, t.sk. e-risinājumus, koplīcēta uzņēmējdarbības organizācija, iekšējā un ārējā komunikācija, iekšējie personālvadības procesi; slogs invalīdu apkalpošanas sistēmā, izziņu par mācībām iesniegšanas nepieciešamība.

Kampaņas laikā iesūtīto problēmjaudājumu risināšanu nodrošina **Pārmaiņu vadības ekspertu grupa**, kuru veido dažādu ministriju eksperti, atsevišķi jaudājumi tiek risināti kā gadījumu analīze dizaina domāšanas mācībās. Daļa priekšlikumu bija par procesiem, kas jau darbojas (iespēja iesniegt elektroniski parakstītus iesniegumus par balsošanu vēlētāja atrašanās vietā, iespēja iedzīvotājam reģistrēties pie ģimenes ārsta vai mainīt esošo ģimenes ārstu elektroniski E-veselībā), tiek pilnveidoti (uzņēmējdarbības un nodokļu samaksas organizācija, elektroniskā būvniecības dokumentācijas aprīte, Valsts izglītības informācijas sistēmas attīstība u. c.), daļa priekšlikumu identificēja normatīvo aktu ievērošanas problēmas (nepamatotas prasības pašvaldību saistošajos noteikumos un no darba devēju puses), daļa ir

starpresoru jautājumi, kur vairākām institūcijām, savstarpēji sadarbojoties, jāpārstrādā procesi (piemēram, integrēto pakalpojumu attīstība, datu apmaiņa).

Vietne www.mazaksslogs.gov.lv

Valsts kancelejas vietne www.mazaksslogs.gov.lv darbojas nepārtraukti, un ikviena persona, kas sastopas ar nepamatoti sarežģītām procedūrām un citām administratīvā sloga izpausmēm, savas problēmas aprakstu un priekšlikumu problēmjaudājuma risināšanai var paust tiešsaistē. Kad Valsts kancelejas un attiecīgo iestāžu darbinieki priekšlikumu ir izvērtējuši, atbilde skatāma vietnes sākuļlapā "Problēmas un risinājumi".

Inovācijas laboratorija administratīvā sloga mazināšanai #GovLabLatvia

2018. – 2019. gada darbojās starpdisciplināra valsts pārvaldes inovācijas laboratorija administratīvā sloga mazināšanai #GovLabLatvia. Projekta ietvaros tiek izstrādāta metodika valsts pārvaldes darbiniekiem administratīvā sloga aprēķināšanai un problēmjaudājumu risināšanai, izmantojot modernas, uz lietotāju vērstas metodes (dizaina domāšana, LEAN, AGILE u. c.). Laboratorijas ietvaros tika izstrādāti pieci prototipi. Viens no tiem – **iniciatīva "Ierēdnis ēno uzņēmēju"** – tiks ieviests praksē 2019. gada rudenī.

Tiesību aktu radītais administratīvais slogs

Ar 2019. gada janvāri tika uzsākta izskatīšanai Valsts sekretāru sanāksmē pieteikto tiesību aktu projektu paplašināta izvērtēšana attiecībā uz administratīvo slogu, veicot radītās ietekmes uzskaiti. Sešus mēnešus ilgā analīze ļauj izdarīt secinājumu, ka lielākā daļa (ap 90 %) tiesību aktu projektu neparedz ietekmi uz administratīvo slogu, taču projektiem, kas paredz administratīvā sloga palielinājumu vai samazinājumu, analīzes un aprēķinu kvalitāte nebija pietiekama: no 60 projektiem, kas paredzēja administratīvā sloga izmaiņas, tā monetārais novērtējums tika veikts tikai deviņiem projektiem.

Nulles birokrātijas pieeja

Lai apturētu administratīvā sloga turpmāku palielināšanos, Valsts kanceleja 2019. gada 20. augustā valdībai prezentēja *Nulles birokrātijas* pieejas risinājumu. *Nulles birokrātijas* pieejas principa ievērošanu plānots uzsākt 2019. gada 1. novembrī. Izmantojot *Nulles birokrātijas* pieeju, sākotnēji plānots ierobežot sloga pieaugumu uzņēmējiem, vēlāk arī nevalstiskajām organizācijām un visai sabiedrībai kopumā.¹⁹

¹⁹ Informatīvais ziņojums "Par "nulles birokrātijas" pieejas ieviešanu tiesību aktu izstrādes procesā". <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40476165&mode=mk&date=2019-08-20>

4. attēls. "Nulles birokrātijas" principa ieviešana

Avots: Valsts kanceleja

Valsts administrācijas skolas mācības un attīstības pasākumi

Sākot ar 2017. gada VAS notiek mācības par klientorientētu pieeju valsts pārvaldē, klientu apkalpošanu, publisko pakalpojumu sistēmu, IKT attīstību un e-pakalpojumiem. Tika plānots, ka šajās mācībās piedalīsies ap 1500 valsts pārvaldē nodarbinātie, mācību noslēgumā (2019.gada aprīlī) pavisam izsniegti 1715 sertifikāti par dalību mācībās.

2018. gada oktobrī VAS uzsāka **interaktīvo spēli FRONTLINE** klientu apkalpošanas jomā –izspēles veidā tiek attīstītas zināšanas par klientu apmierinātību, labas klientu apkalpošanas principiem un faktoriem, kas nosaka izcilu apkalpošanu. Plānots, ka gada laikā savas zināšanas un prasmes klientu apkalpošanas jomā pilnveidos vairāk nekā 1500 valsts pārvaldē nodarbināto, apmeklējot mācības, kas balstītas uz situāciju simulācijām un praktiskām nodarbībām. Līdz 2019.gada 30.06. interaktīvā spēlē par izcilu klientu apkalpošanu piedalījušies 449 dalībnieki no projekta mērķgrupas iestādēm.

2018. gada augustā – 2019.gada janvārī **VAS organizē mācību kursu "Publiskā pakalpojuma dizaina mācības. Treneru mācības"**. Pasniedzēji no Lielbritānijas apmāca dažādu ministriju un iestāžu pārstāvjus piemērot dizaina domāšanu valsts darbā - veidot no iedzīvotāju viedokļa piemērotus risinājumus, kas ir balstīti lietotāju pieredzē un veidoti tos iesaistot. Tiek mācīts risinājumus testēt un prototipēt. Šīs mācības arī palīdz apgūt prasmes, kā organizēt procesu ar mazāku administratīvo slogu. Mācību dalībnieki tiks nodrošināti ar komandu motivēšanas un darbnīcu vadīšanas praktiskajām iemaņām, kas tiem ļaus izplatīt šīs zināšanas savās publiskās pārvaldes institūcijās. Mācībās iesaistījās 24 dalībnieki no 17 valsts pārvaldes iestādēm.

9. apņemšanās: Atklātība un efektivitāte publisko iepirkumu jomā

Pārskata periodā stājās spēkā grozījumi Publisko iepirkumu likumā, kas paredz visu iepirkuma līgumu, kas tiek noslēgti saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma regulējumu, tai skaitā to grozījumu, kā arī vispārīgās vienošanās ietvaros **esošo līgumu publicēšanu pircēja profilā elektroniskās informācijas sistēmā.**

No 2019.gada 1.janvāra informācijas par publiskajiem iepirkumiem publicēšanai tiek izmantota elektroniskās informācijas sistēma, kur pasūtītāji un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji savos pircēja profilos **vienuviet publicē visu ar iepirkumiem saistīto informāciju** (iepirkuma plānus, iepirkuma dokumentāciju, protokolus, procedūru ziņojumus un iepirkuma līgumus).

IUB ir īstenojis šādus pasākumus:

- lai veicinātu administratīvā sloga samazināšanu un efektivizētu valsts un pašvaldības iestāžu darbu, publicējot publisko iepirkumu paziņojumus IUB tīmekļvietnē, IUB sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru ir nodrošinājis automatisku datu apmaiņu starp Elektronisko iepirkumu sistēmas e-konkursu apakšsistēmu un Publikāciju vadības sistēmu;
- lai veicinātu atklātības nodrošināšanu zemsliedzīga iepirkumos, IUB ir nodrošinājis iespēju sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem bez maksas publicēt paziņojumus IUB tīmekļvietnē²⁰ par iepirkumiem, kuru paredzamā līgumcena ir mazāka par Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanai (obligāta publikācija, piemērojot Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem²¹);
- lai veicinātu sabiedrības informētību publisko iepirkumu jomā un uzlabotu informācijas pieejamību IUB tīmekļvietnē, IUB ir pilnveidojis iespējas informācijas atlasei, pārskatāmībai un piekļuvei pie tās, piemēram:
 - paziņojumu atlase pēc paziņojuma veida (paziņojumi par izmaiņām līguma darbības laikā²², sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu vadlīniju paziņojumi²³),
 - paziņojumu atlase pēc iepirkuma līguma veida (iepirkuma līgumi vispārīgās vienošanās ietvaros²⁴),
 - iesniegumu par iepirkumu procedūru pārkāpumiem atlase pēc sūdzības nozares (izvērstās meklēšanas iespējas ar papildu 14 nozarēm²⁵),
 - nodrošinot paziņojumos publicēto interneta adresu atvēršanu ar vienu klikšķi²⁶ un informējot pasūtītājus par precīzu interneta adresu norādīšanas būtiskumu (uz pircēja profilu, piekļuvi iepirkuma

²⁰ https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/sps_iv/1

²¹ https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/SPS_Vadlinijas_20190415.pdf

²² https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/pt/_period_changes

²³ https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/sps_iv/1

²⁴ https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/basic_contract/1

²⁵ <https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/pt/complaint>

²⁶ Piemēram skat., <https://pvs.iub.gov.lv/show/587125>

dokumentācijai, elektroniskai pieteikumu vai piedāvājumu iesniegšanai);

- nodrošinot vizuālu simbolu attēlošanu pie publicētajiem paziņojumiem, ja iepirkumā paredzēta elektroniska pieteikumu vai piedāvājumu iesniegšana („e” simbols) vai iepirkuma dokumentācijā ir norādītas vides aizsardzības prasības („zaļas lapas” simbols)^[27];
- nodrošinot statistiskās informācijas par publiskajiem iepirkumiem attēlošanu pārskatāmākā veidā infografikās^[28] un laikrindās^[29];
- nodrošinot statistiskās informācijas publicēšanu par iesniegumiem par iepirkumu procedūru pārkāpumiem un izpildītajiem depozīta maksājumiem^[30].

Starp- posma mērķi	Sākuma datums	Beigu datums	Informācija par izpildi
ESPD integrācija Elektronisko iepirkumu sistēmas e-konkursu apakš- sistēmā	2017. gada 2. pusgads	30.06. 2019.	<p>2018.gada 17.septembrī parakstīts PN akts par Darījuma ietvaros veiktajiem 1.posma darbiem un uzsākti darbi pie 2.posma.</p> <p>2018.gada 18.oktobrī parakstīts PN akts par 2018.gada 10.oktobrī ieviesto EIS produkcijas vidē 1.posma nodevumu.</p> <p>2018.gada 3.decembrī izstrādātājs iesniedzis Darījuma ietvaros veikto darbu 2.posma nodevumu.</p> <p>2018.gada 18.decembrī parakstīts PN akts par Darījuma ietvaros veiktajiem 2.posma darbiem.</p> <p>2019.gada 26.martā parakstīts PN akts par 2018.gada 18.decembrī, ar atliktu pieejamību sistēmas dalībniekiem, ieviesto EIS produkcijas vidē 2.posma nodevumu.</p> <p>Darījuma ietvaros paredzēto darbu realizācijas laikā ir notikušas vēl vienas izmaiņas ESPD standartā (v2.1).</p> <p>Līdz ar to nepieciešams realizēt izmaiņu pieprasījumu “Eiropas vienotā iepirkuma</p>

²⁷ <https://www.iub.gov.lv/lv/iubsearch/>

²⁸ <https://www.iub.gov.lv/lv/node/776>

²⁹ Piemēram, <https://www.iub.gov.lv/lv/node/946>

³⁰ <https://www.iub.gov.lv/lv/node/904>

Elektronisko iepirkumu sistēmas e-izziņu un ESPD savstarpēja integrācija	2017. gada 2. pusgads	30.06.2019.	<p>procedūras dokumenta (ESPD) integrācija Elektronisko iepirkumu sistēmā, 2.daļa”.</p> <p>2018.gada 18.maijā VRAA IVP valdē tika apstiprināts izmaiņu pieprasījums “Integrētā e-pakalpojuma - e-izziņas pieprasījums pilnveidošana”.</p> <p>2018.gada 29.maijā vispārīgās vienošanās Nr.VRAA/2017/09/AK/CI-110PKP ietvaros noslēgts darījums Nr. VRAA/2018/48 “Integrētā e-pakalpojuma - e-izziņas pieprasījums pilnveidošana” (turpmāk – Darījums).</p> <p>2018.gada 30.maijā izstrādātājs iesniedzis Darījuma ietvaros veikto darbu 1.posma nodevumu.</p> <p>2018.gada 11.jūnijā parakstīts PN akts par Darījuma ietvaros veiktajiem 1.posma darbiem un uzsākti darbi pie 2.posma.</p> <p>2018.gada 18.septembrī izstrādātājs iesniedzis Darījuma ietvaros veikto darbu 2.posma nodevumu.</p> <p>2018.gada 11.oktobrī parakstīts PN akts par Darījuma ietvaros veiktajiem 2.posma darbiem.</p> <p>2018.gada 14.decembrī parakstīts PN akts par 2018.gada 12.decembrī, ieviesto EIS produkcijas vidē 2.posma nodevumu.</p> <p>Papildus 2019.gada 21.janvārī VRAA IVP valdē tika apstiprināts izmaiņu pieprasījums “ESPD un e-izziņu funkcionalitātes papildinājumi”.</p> <p>2018.gada 28.janvārī vispārīgās vienošanās Nr.VRAA/2017/09/AK/CI-110PKP ietvaros noslēgts darījums Nr. VRAA/2019/3 “ESPD un e-izziņu funkcionalitātes papildinājumi” (turpmāk – Darījums).</p> <p>2019.gada 22.martā izstrādātājs iesniedzis Darījuma ietvaros veikto darbu nodevumu.</p> <p>2019.gada 3.maijā parakstīts PN akts par Darījuma ietvaros veiktajiem darbiem.</p>
--	-----------------------	-------------	---

			Integrācija ir paredzēta izmaiņu pieprasījuma “Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta (ESPD) integrācija Elektronisko iepirkumu sistēmā, 2.daļa” ietvaros.		
Saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritēriju ieteikumu sagatavošana un publicēšana galvenajās iepirkumu jomās	2017. gada 2. pusgads	31.07.2018.	IUB tīmekļvietnē publicētas šādas vadlīnijas un informācija, kas tostarp ietver arī ieteikumus par saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritērijiem:		
			07.09.2018.	<i>Auto Asociācija & Latvijas Auto Nomu Asociācija</i>	<i>Labās prakses ieteikumi jaunu un lietotu automobiļu piegādes un nomas (pilna servisa) iepirkumos (ar pielikumiem)</i>
			29.10.2018.	<i>LIKTA & LATA</i>	<i>IKT nozares rekomendācijas saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritērijiem iepirkumiem IT jomā</i>
			13.06.2019.	<i>Latvijas Apdrošinātāju asociācija</i>	<i>Latvijas Apdrošinātāju asociācijas ieteikumi apdrošināšanas pakalpojumu iepirkumiem</i>
Elektronisko iepirkumu sistēmas datu publicēšana Atvērto datu portālā	2017. gada 2. pusgads	30.06.2018.	Šis starpposma mērķis ir sasniegts – Lai veicinātu sabiedrības informētību publisko iepirkumu jomā, IUB nodrošina publisko iepirkumu datu regulāru publicēšanu Latvijas Atvērto datu portālā . ³¹ Tāpat informācija sabiedrībai pieejama IUB atvērto datu servisā ³² (papildinot ar		

³¹ <https://data.gov.lv/dati/lv/organization/iub>

³² <http://open.iub.gov.lv>

			sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu vadlīniju paziņojumu datnēm mašīnlasāmā formātā).
Informatīvais ziņojums par risinājumiem atklātībai “zem-sliekšņu” iepirkumos. Elektronisko iepirkumu sistēmas pilnveide.	01.01.2018.	01.01.2019.	2019.gada 17.aprīlī VRAA IVP valdē tika apstiprināts izmaiņu pieprasījums “EIS mazo iepirkumu vides izveide”. 2019.gada 26.aprīlī vispārīgās vienošanās Nr.VRAA/2017/09/AK/CI-110PKP ietvaros noslēgts darījums Nr. VRAA/2019/31 “EIS mazo iepirkumu vides izveide” (turpmāk – Darījums) un noris darbu izstrāde.

<p> </p> <p> IKT nozares rekomendācijas saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritērijiem iepirkumiem IT jomā </p> <hr/> <p> <small>Lai uzlabotu un atvieglotu iepirkumus IT jomā, nozares asociācijas Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (LIKTA) un Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija (LATA) ir izstrādājušas IKT nozares rekomendācijas saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma (SIP) vērtēšanas kritērijiem iepirkumiem IT jomā.</small> </p> 	<p>Saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritēriji - piemērs kritērijiem IT jomai</p>
--	---

10. apņemšanās: Atklātība un atbildība publisko personu kapitālsabiedrību pārvaldības jomā

Starpposma mērķi:

Valsts kapitāla daļu turētāju, kas nodrošina visu likumā noteikto informācijas publiskošanas prasību izpildi, īpatsvars no visiem valsts kapitāla daļu turētājiem (rezultāts - 100 %)

Valsts kapitālsabiedrību, kuras nodrošina visu likumā noteikto informācijas publiskošanas prasību izpildi, īpatsvars no visām valsts kapitālsabiedrībām (rezultāts - 100 %)

Šie starpposma mērķi pamatā ir izpildīti (100%). PKC 2018. gadā atgādināja valsts kapitāla daļu turētājiem par izmaiņām Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā (turpmāk – Kapitālsabiedrību pārvaldības likums) un pārliecinājās, vai valsts kapitāla daļu turētāji un valsts kapitālsabiedrības ir publiskojušas informāciju mājaslapās, kā arī lūdza iesniegt termiņus, kad tas tiks nodrošināts. Ņemot vērā, ka informācijas publiskošanai nav vienreizēja pasākuma raksturs, to nevar pilnībā pabeigt konkrētā datumā un vairs pie tā atgriezties, turpmākajam periodam ierosinām nenoteikt konkrētu termiņu šim mērķim. Publiskojamās informācijas saturs ir pastāvīgi jāatjauno, lai tas atbilstu aktuālajai situācijai un izmaiņām Kapitālsabiedrību pārvaldības likumam, kā arī Kapitālsabiedrību pārvaldības likums paredz, ka, sākot ar 2020. gadu, PKC regulāri pārraudzīs, kā valsts un pašvaldību kapitāla daļu turētāji un kapitālsabiedrības izpilda Kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktās informācijas publiskošanas prasības un pārraudzības rezultāti tiks iekļauti ikgadējā publiskajā pārskatā par valstij piederošajām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām iepriekšējā gadā.

2018. gada 3. aprīlī Ministru kabinetā tika atbalstīts ierosinājums (apstiprinot informatīvo ziņojumu) noteikt nozarei atbilstošu valsts kapitāla atdevi katrai valsts kapitālsabiedrībai, kā arī turpmāk uzņēmumu vidēja termiņa darbības stratēģijās iekļaut plānotos pētniecības un attīstības projektus. Atbilstoši Ministru kabineta sēdē lemtajam, PKC papildināja esošās vadlīnijas par valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģiju izstrādi ar informatīvajā ziņojumā minētās metodikas izmantošanas pieeju un tās skaidrojumiem kapitāla atdeves mērķu noteikšanai, kā arī nepieciešamību valsts kapitālsabiedrībām iekļaut stratēģijās skaidrojumu par ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā, plānojot ieguldījumu apjomus, kā arī nosakot nefinanšu mērķus. Savukārt apstiprinātās stratēģijas (kopsavilkumi) tiek publicētas attiecīgo kapitālsabiedrību mājaslapās.

Informatīvais ziņojums:

<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40428110&mode=mk&date=2018-04-03>

Vadlīnijas:

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/vadlinijas/>

2019. gada 13. jūnijā ir pieņemti jauni grozījumi Kapitālsabiedrību pārvaldības likumā, kas stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī, un tajos ir noteikta plašāka publiskojamā informācija, ko savās mājaslapās publiskos valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības un

to meitas sabiedrības. Šī informācija būs pielīdzināma biržā kotētu uzņēmumu informācijas publiskošanas prasībām. Grozījumi paredz arī, ka PKC pārtrauga un ikgadējā publiskajā pārskatā par valstij piederošajām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām iepriekšējā gadā iekļauj informāciju, kā kapitāla daļu turētāji (ministrijas un pašvaldības) un kapitālsabiedrības (valsts un lielās pašvaldību) izpilda informācijas publiskošanas prasības. Piemēram, būs jāpublisko informāciju par padomes locekļa atbilstību šajā likumā noteiktajiem neatkarīga padomes locekļa kritērijiem, padomes komitejām (ja tādas izveidotas) un revīzijas komiteju (ja tāda izveidota), tai skaitā nolikumu, kā arī informāciju par komitejas locekļiem (profesionālo darba pieredzi, izglītību, amatiem citās kapitālsabiedrībās, pilnvaru termiņiem).

Grozījumi: <https://www.vestnesis.lv/op/2019/129.8>

Likums: <https://likumi.lv/doc.php?id=269907>

Ik gadu PKC publisko pārskatu par valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošajām kapitāla daļām latviešu un angļu valodā, kā arī aktualizē datu bāzes mājaslapā:

www.valstskapitals.lv

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/datu-bazes-un-gada-parskati/>

Visa minētā **rezultātā** sabiedrībai pieejamā informācija ir viennozīmīgi palielināta, un tiks palielināta arī turpmāk. Ņemot vērā, ka PKC pārtrauga gan valsts kapitālsabiedrības, gan kapitāla daļu turētājus, caurspīdīguma pieaugums valsts pārvaldē tiks turpināts. Tai pašā laikā, publiskojot informāciju par valsts kapitālsabiedrību darbību, sasniegtajiem rezultātiem, valsts dotācijām, nominācijas procesiem un tamlīdzīgi, gan sabiedrībai, gan medijiem tiek sniegts priekšstats par valsts kapitālsabiedrību darbību, pienesumu sabiedrībai un efektivitāti.

Ņemot vērā minētās izmaiņas normatīvajos aktos, apņemšanās netiek pagarināta vai paplašināta, lai nedublētu to, kas jau ietverts likumā un tiks darīts jebkurā gadījumā.

Starpposma mērķis:

Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības aktuālajiem jautājumiem veltīta konference (rezultāts – 1 konference katru gadu)

Ik gadu ir tikuši rīkoti pasākumi par aktuālām tēmām, pieskaņojot formātu attiecīgajai aktualitātei un mērķauditorijai. Ir rīkoti gan semināri, gan darba grupas, gan tikšanās ar dažādām iesaistītajām pusēm, gan konferences vai cits konferences mēroga pasākums.

2016. gads, pirmā PKC organizētā nacionāla mēroga konference – diskusija labas pārvaldības veicināšanai valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās, kas pulcēja vienkopus vairāk nekā 200 dalībnieku, tai skaitā visas Latvijas valsts kapitālsabiedrības, tās pārtraucošās ministrijas, kā arī plašu sadarbības un sociālo partneru loku.

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/medijiem/foto-un-video/video/68-konference-korporativas-parvaldibas-reforma-latvija-sasniegtais-un-nakotnes-ieceres/>

2017. gads, konference “Sasniegtais un vēl darāmais: publisko kapitālsabiedrību pārvaldības reformas vērtējums”, kurā piedalījās ap 150 dalībniekiem, tai skaitā gan

PKC eksperti, gan esošie valsts kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļi, gan arī pētnieki. Konference tika organizēta paneldiskusiju formā, izskatot un diskutējot par tādiem jautājumiem kā kapitālsabiedrību finanšu un nefinanšu mērķu izvirzīšana, plānojot darbību vidējā termiņā un izstrādājot stratēģijas; padomju loma valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā; nākotnes izaicinājumi un turpmākie soļi kapitālsabiedrību pārvaldībā.

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/medijiem/foto-un-video/video/70-konference-sasniegtais-un-vel-daramais-publisko-kapitalsabiedribu-parvaldibas-reformas-vertejums/>

2018. gads. Lai attīstītu iesākto reformu un stiprinātu profesionālu un ilgtspējīgu pārvaldību valsts un publiskajās kapitālsabiedrībās, sadarbībā ar Eiropas Komisijas (EK) Strukturālo reformu atbalsta dienestu tika īstenots valsts kapitālsabiedrību stiprināšanas projekts. EK projekta īstenošanai tika piesaistīts starptautiski atzīts konsultantu uzņēmums KPMG. Projekta ietvaros 2018. gada 5. septembrī notika seminārs kapitāla daļu turētāju pārstāvjiem par valsts kapitālsabiedrību pārvaldības ietvara izvērtējumu, ko saturiski vadīja KPMG.

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/uznemumu-vaditajiem-un-kapitala-dalu-turetajiem/aktualitates/11634/uzsak-projektu-valsts-kapitalsabiedribu-efektivakai-merku-noteiksanai-un-dividencu-politikas-ieviesanai-/>

Šī paša projekta ietvaros 2018. gada 8. novembrī notika pasākums, kas ietvēra gan konferenci/semināru par kapitālsabiedrību pārvaldības nākotnes risinājumiem. Diskusijā piedalījās pārstāvji no 13 kapitāla daļu turētājiem, t.i., ministrijām un citām iestādēm, un gandrīz visām 100% valsts īpašumā esošajām kapitālsabiedrībām (valdes un padomes locekļiem), kopā aptuveni 100 dalībniekiem. Šajā pasākumā tika stāstīts par projektā iegūtajiem secinājumiem un priekšlikumiem attiecībā uz kapitālsabiedrību klasifikāciju grupās un atbilstošu mērķu noteikšanu, kā arī dividendu politikas uzlabošanu. Tāpat tika prezentēti arī priekšlikumi stratēģiju izstrādes uzlabošanai un komunikācijas ar kapitāla daļu turētāju uzlabošanai, pēc tam dalībnieki tika iesaistīti darba grupās, kuras iejutās kāda kapitāla daļu turētāja lomā un izvirzīja finanšu un nefinanšu mērķus kapitālsabiedrībām. Šādi tika gūta nepastarpināta izpratne par grūtībām un izaicinājumiem, ar kuriem uzņēmumu vadība saskaras, stratēģiski plānojot uzņēmumu nākotni un nosakot mērķus, tā ļaujot sniegt precīzākus priekšlikumus.

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/uznemumu-vaditajiem-un-kapitala-dalu-turetajiem/aktualitates/11642/pkc-ar-kapitala-dalu-turetajiem-un-kapitalsabiedribam-diskute-par-merku-izvirzisanu/>

2019. gads. Noslēdzies PKC iniciētais Eiropas Komisijas projekts kapitālsabiedrību pārvaldības uzlabošanā

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/uznemumu-vaditajiem-un-kapitala-dalu-turetajiem/aktualitates/11648/nosledzies-pkc-inicietais-eiropas-komisijas-projekts-kapitalsabiedribu-parvaldibas-uzlabosana/>

TAIEX projekta ietvaros PKC eksperti dalījās pieredzē ar Bulgārijas, Lietuvas un Zviedrijas kolēģiem.

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/uznemumu-vaditajiem-un-kapitala-dalu-turetajiem/aktualitates/11654/taiex-projekta-ietvaros-pkc-eksperti-dalas-pieredze-ar-bulgarijas-lietuvu-un-zviedrijas-kolegiem/>

Konferencēs un pasākumos piedalās ne tikai kapitālsabiedrību un kapitāla daļu turētāju pārstāvji, bet arī dažādas citas ieinteresētās personas par valsts kapitālsabiedrību pārvaldību. Ir gan piedalījušies, gan uzstājušies gan sabiedrisko organizāciju pārstāvji, gan pašvaldību pārstāvji, gan individuāli interesenti. Tāpat daļa pasākumu ir bijuši arī translēti internetā, piem., 2017. gada konference. Tāpat par visiem būtiskākajiem pasākumiem informācija tiek publiskota mājaslapā www.valstskapitals.lv, <https://www.pkc.gov.lv/node/448>

Attiecīgi pasākumi tiks rīkoti arī nākotnē, atbilstoši aktualitātēm, līdz ar to jauns beigu termiņš netiek noteikts.

Starposma mērķis

Valsts kapitālsabiedrību, kas izstrādā nefinanšu ziņojumus, skaits (> 5)

Tika plānots, ka nefinanšu ziņojumus vai ilgtspējas pārskatus gatavos vairāk nekā piecas valsts kapitālsabiedrības. Apņemšanās ir izpildīta.

Šobrīd **ilgtspējas ziņojumus gatavo 6 valsts kapitālsabiedrības:**

AS Latvenergo	VAS Latvijas dzelzceļš	AS Augstsprieguma tīkls
VAS Starptautiskā lidosta Rīga	VAS Latvijas Loto	VSIA Latvijas televīzija

Var pieminēt arī **AS Rīgas Siltums**, kas arī gatavo ilgtspējas pārskatu un kur valsts līdzdalība ir 48,995%.

Nākotnē plānots, ka valsts kapitālsabiedrību skaits, kas gatavo ilgtspējas pārskatus palielināsies, tomēr ir jāņem vērā, ka vairums valsts kapitālsabiedrību ir nelielas vai vidējas, un tikai 16 no tām klasificējas kā lielas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma izpratnē. Pārskata sagatavošanai ir nepieciešami papildu finanšu un cilvēkresursi, līdz ar to kapitālsabiedrību skaita palielinājumam ir zināmas robežas.

Arvien vairāk kapitālsabiedrības gatavo nefinanšu informāciju, ko iekļauj vadības ziņojumos gada pārskatos vai atsevišķi gatavojot darbības pārskatus, piemēram, slimnīcas, teātri un citi kultūras jomas uzņēmumi.

<https://www.bkus.lv/lv/content/parskati-un-darbibas-raditaji>

<http://www.ast.lv/lv/content/ilgtspejas-parskati>

https://www.latvenergo.lv/files/news/LE_ilgtspejas_gada_parskats_2018.pdf

<http://parskati.ldz.lv/>

http://www.riga-airport.com/uploads/files/Rix%20gadagramata_2018_FINAL.pdf

<https://static.latloto.lv/upload/documents/latvijas-loto-ilgtspejas-parskats-2018.pdf>

<https://ltv.lsm.lv/public/assets/userfiles/dokumenti/2019/LTV-ilgtspeja08052019.pdf>

https://www.dailesteatris.lv/userfiles/files/Gada%20Parskats_2018_2.pdf

PKC darbinieki ir piedalījušies mācībās un diskusijās par nefinanšu ziņošanu un ilgtspējas pārskatu sagatavošanu gan sabiedrisko organizāciju rīkotajos pasākumos, gan kapitālsabiedrību pasākumos iesaistītajām pusēm, gatavojot ilgtspējas pārskatu. Dažādos pasākumos valsts kapitālsabiedrības dalās pieredzē par nefinanšu informācijas sagatavošanu.

PKC Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijās precīzāk definēja valsts kapitālsabiedrību nefinanšu mērķus, kas arī palīdz izvirzīt mērķus un sniegt informāciju par kapitālsabiedrības pienesumu sabiedrībai.

<http://incsr.eu/novertejumi/ilgtspejas-indekss/ilgtspejas-indekss-2019/>

<http://www.valstskapitals.gov.lv/lv/vadlinijas/>

Palielinās valsts kapitālsabiedrību skaits, kas sniedz plašāku nefinanšu informāciju, kas tiek publiskota mājaslapās. Vienlaikus nākotnei konkrēts valsts kapitālsabiedrību skaits un termiņš netiek noteikts.

11. apņemšanās: Atklātība par uzņēmumiem, kas darbojas Latvijā, un to patiesajiem labuma guvējiem

Pasākumi, lai uzlabotu un dažādotu Uzņēmumu reģistra informācijas izsniegšanas pakalpojumus, pilnveidojot izsniegšanas kanālus, Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnei un tiešsaistes meklēšanas iespējas, veicinot Uzņēmumu reģistra reģistros veikto ierakstu izmantošanu un nodrošinot efektīvāku publisko pieejamību tiem:

2016. gadā tika uzsākta jaunas Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnes izstrāde, kas sevī ietvēra ne tikai jaunu dizainu un uzlabotu saturu, bet arī plaša spektra meklētāju un statistiku. Jaunās Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnes meklētājā tika paplašinātas iespējas iegūt bez maksas informāciju – ne tikai par tiesību subjektu, papildus informāciju par tiesību subjektu nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, reģistrācijas datumu (kā tas bija iepriekš), bet arī noskaidrot reģistrētās komercķīlas, vai ir uzsākts maksātnespējas vai tiesiskās aizsardzības process, vai pastāv darbības ierobežojumi, kā arī informāciju par likvidācijas procesa uzsākšanu un pabeigšanu. Tāpat Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnes meklētājā var pārliecināties kādi tiesību subjekti ir reģistrēti interesējošā īpašumā. Uzņēmumu reģistra tīmekļvietne www.ur.gov.lv ekspluatācijā ieviesta un kļuva pieejama sabiedrībai ar 2018. gada 1.februāri.

Lai veicinātu informācijas par uzņēmumu pārvaldību pieejamību, ar 2017. gada 19. oktobri Uzņēmumu reģistra klientiem ir iespēja bez maksas tīmekļvietnē pārbaudīt uzņēmumu un organizāciju pārstāvētītiesīgās amatpersonas, ja ir zināms tiesību subjekta reģistrācijas numurs (vai nosaukums) un pārstāvētītiesīgās personas personas kods vai ārvalstniekam – dzimšanas datums. Pakalpojums nodrošina iespēju bez atsevišķa pieprasījuma pārliecināties vai persona ir valdes loceklis, maksāspējas administrators, likvidators, pārstāvētītiesīgais biedrs vai arī personai ir cits amats, kas ir pielīdzināms iepriekš minētajiem un sniedz vai var sniegt tiesības personai pārstāvēt tiesību subjektu, tādējādi nodrošinot trešo personu tiesību aizsardzību – it īpaši kontekstā ar darījumu un privātpersonu sniegto pakalpojumu uzticamību un drošību.

Lai veicinātu Uzņēmumu reģistra reģistros veikto ierakstu izmantošanu un nodrošinātu publisko pieejamību tiem, 2017. gadā tika uzsākta Uzņēmumu reģistra informācijas tīmekļvietnes izstrāde, lai nodrošinātu dažādām Uzņēmumu reģistra klientu grupām piekļuvi reģistra pakalpojumiem tiešsaistē. Līdztekus tika izstrādāti jauni Ministru kabineta noteikumi Nr. 191 (apstiprināti 2018. gada 27. martā, stājās spēkā 2018. gada 1. aprīlī) "Noteikumi par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācijas izsniegšanas un citiem maksas pakalpojumiem", lai aizstātu Ministru kabineta 2014. gada 3. jūnija noteikumu Nr. 277 "Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācijas izsniegšanas noteikumi" un Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumu Nr. 1525 "Noteikumi par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra maksas pakalpojumiem". Šo noteikumu izstrādes mērķi bija pilnveidot informācijas izsniegšanas pakalpojumus, papildināt tos ar jauniem, nodalīt tos pēc pakalpojumu saņemšanas perioda, kā arī informācijas saņemšanas kanāla, it īpaši veicinot izsniegšanu elektroniskā formātā (tiešsaistē).

Noteikumos tika ietverti jauni pakalpojumi, piemēram – pakalpojuma “Reģistrētās saistības starp tiesību subjektiem un fiziskajām personām” ietvaros iespējams aplūkot no Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros ierakstītas informācijas izrietošās saiknes starp tiesību subjektiem un fiziskajām personām, kas piemērots iestādēm vai organizācijām, veicot klientu izpēti; uzlabota un padarīta efektīvāka īpašnieku, patieso labuma guvēju struktūras un saistīto personu attēlošana. Papildus norādāms, ka komercdarbība ir pakļauta dažādiem riskiem, kas saistīti ar darījumu partneru izvēli. Uzņēmējam, kurš nevēlas, lai darījums tiktu atzīts par fiktīvu, jāiegūst nepieciešamā informācija par partneri.

Ar 2018. gada 1. aprīli valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī iestādēm, kurām ir tiesības saņemt informāciju no Uzņēmumu reģistra bez maksas, iestādes tīmekļvietnē tiešsaistē tiek nodrošināta iespēja piekļūt vestajos reģistros ierakstītām ziņām (tajā skaitā informācijai par patiesajiem labuma guvējiem) un elektroniski pieejamiem dokumentiem no tiesību subjekta un juridisko faktu reģistrācijas lietām. Pakāpeniski – līdz 2019. gada beigām – arī citām klientu grupām Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv> tiešsaistē ir piedāvāta iespēja iegūt pilnu informāciju par reģistrētiem tiesību subjektiem un to reģistrācijas lietās esošiem dokumentiem.

Komercreģistra informācijas pieejamība Eiropas e-tiesiskuma portālā

2016. gada 1. oktobrī tika uzsākts projekts “Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas savienošana ar Biznesa reģistru savstarpējās savienošanas sistēmu”, kura mērķis bija nodrošināt sekmīgu Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas savienošanu ar Biznesa reģistru savstarpējās savienošanas sistēmu atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/17/ES (2012. gada 13. jūnijs), ar ko Padomes Direktīvu 89/666/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/56/EK un 2009/101/EK groza attiecībā uz centrālo reģistru, komercreģistru un uzņēmumu reģistru savstarpējo savienojamību noteiktajam, nodrošinot vieglu pieeju Uzņēmumu reģistra vestā komercreģistra datiem arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu reģistriem un iedzīvotājiem.

Projekta ietvaros tika realizētas vairākas aktivitātes. Kā viena no tām bija komercreģistra datu – projekta noteiktajā apjomā – pieejamība portāla “E-tiesiskums” meklētājā. No 2017. gada 16. jūnija jebkurš lietotājs ar portāla “E-tiesiskums” starpniecību bez papildus maksas var iegūt šādu informāciju:

- uzņēmuma nosaukums un juridiskā forma,
- juridiskā adrese, dalībvalsts, kurā uzņēmums reģistrēts,
- uzņēmuma reģistrācijas numurs.

Komercreģistra maksas informācijas saņemšana, ko paredz minētā direktīva, pašreiz nav nodrošināta (tāpat kā pārējo dalībvalstu reģistru iestāžu), jo ir atlikta apmaksas mehānisma izstrāde “E-tiesiskums” portālā.

Informācijas par patiesajiem labuma guvējiem reģistrācija un efektīva pieejamība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā

Saistībā ar apņemšanos pilnveidot informācijas par patiesajiem labuma guvējiem (turpmāk – PLG) reģistrāciju un efektīvu pieejamību normatīvajos aktos noteiktajā

kārtībā, pēc grozījumu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā spēkā stāšanās 2019. gada 29. jūnijā Uzņēmumu reģistrs, reģistrējot jaunas juridiskās personas vai reģistrējot izmaiņas esošajās komercsabiedrībās, uzņēmumos un citās institūcijās, noteiktos gadījumos pieprasa papildu dokumentāro informāciju par PLG.

Tas attiecas arī uz Uzņēmumu reģistrā jau reģistrētu informāciju par PLG. Lai gan faktisko apstākļu vērtēšana arī turpmāk būs tiesībsargājošo iestāžu, tai skaitā Finanšu izlūkošanas dienesta ziņā, jau šobrīd ir izveidots efektīvs informācijas apmaiņas mehānisms. Rezultātā tiesībsargājošās iestādes tām nepieciešamo informāciju jau saņem efektīvāk.

Ar 2019. gada 3. jūliju par nepatiesu ziņu sniegšanu Uzņēmumu reģistram fiziskajai personai piemērojama kriminālatbildība – brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem.

Darbs pie patiesā labuma guvēju reģistrēšanas, kā arī informācijas pieejamības par tiem sabiedrībai turpinājās arī pēc Rīcības plāna termiņa beigām.³³

³³ Vairāk informācijas: <https://www.ur.gov.lv/>

12. apņemšanās: Pētījumu un datu pieejamība un izmantošana pierādījumos balstītā lēmumu pieņemšanā un sabiedrībā

Starpposma mērķis:

Veicināt valsts un pašvaldību institūciju pētījumu pieejamību "Pētījumu un publikāciju datubāzē", tajā skaitā to nosūtīšanu PKC

PKC veic sistemātisku ministriju un institūciju iesūtīto pētījumu (gan plānoto, gan veikto) ieviešanu datubāzē. Papildus PKC aicina ministrijas un institūcijas informēt par plānotajiem pētījumiem, kā arī iesniegt pabeigto pētījumu gala ziņojumus.

Apņemšanās:

Veicināt datu un pētījumu izmantošanu pierādījumos balstītai lēmumu pieņemšanai un lietošanā plašākā sabiedrībā

• attīstīt tīmekļvietni-datubāzi "Pētījumu un publikāciju datubāze", tajā skaitā veicinot valsts un pašvaldību institūciju pētījumu nosūtīšanu PKC ieviešanai tajā un popularizējot tās izmantošanu valsts pārvaldē un sabiedrībā

2018. gadā ar jauniem IT risinājumiem tika uzlabota Pētījumu un publikāciju datubāze, kas patlaban ļauj datubāzes uzturētājam veikt kvalitatīvāku administrēšanas funkciju, līdz ar to var palielināt Pētījumu un publikāciju datubāzē ievadīto datu apjomu un paaugstināt kvalitāti.

Veikti uzlabojumi, lai *Pētījumu un publikāciju datu bāzes* lietotājam būtu ērtāk pārlūkot konkrētu pētījumu. Tagad katram pētījumam ir sava interneta pārlūka saite, kurā ir arī paplašināts un uzlabots sākotnējās informācijas apjoms par pētījumu. Uzlabots pētījumu meklēšanas rīks, kas ļauj datubāzes lietotājiem ātrāk un ērtāk atrast interesējošo informāciju un pētījumus.

2019. gada sākumā saņemta un publicēta iesniegtā informācija arī no pašvaldībām, to padotības iestādēm un citām institūcijām (piemēram, Līvānu novada dome, p/a "Carnikavas Komunālserviss", Patentu valde, u.c.). Pētījumu un publikāciju datu bāzē ir publicēti visi līdz šim iesniegtie pētījumu gala ziņojumi. Saņemti gala ziņojumi arī tādiem pētījumiem, kuru pasūtītājs ir Valsts ieņēmumu dienests, Maksātnespējas kontroles dienests, Valsts kontrole, u.c.

2017. gada 7. decembrī domnīca "Providus" organizēja diskusiju "*Valsts pasūtītie pētījumi: kā uzlabot to pieejamību un kvalitāti?*". Viens no tajā izskatītajiem jautājumiem bija - kādiem pētījumiem un datiem būtu jābūt publiski pieejamiem PKC uzturētajā pētījumu datu bāzē un kas šobrīd kavē to publiskošanu.

• veicināt izpratni par pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu valsts un pašvaldību institūcijās un sabiedrībā un tam lietderīgiem datu, informācijas un pētījumu avotiem un to izmantošanu

Pētījumu un publikāciju datu bāze piedāvā funkcionalitāti, kas ļauj sasaistīt pētījumus ar politikas plānošanas dokumentiem, kas izstrādāti, balstoties uz konkrētiem pētījumiem, ņemot vērā to rezultātus un secinājumus.

- atbalstīt izglītojošus seminārus un apmācības valsts un pašvaldību institūcijās un pētniekiem, lai varētu izprāt par atvērto datu principiem, pētījumu un to datu atvērta pieejas lietderīgumu un izmantošanas iespējas;

PKC uztur “atgriezenisko saiti” ar pētījumu pasūtītāju kontaktpersonām un Pētījumu un publikāciju datubāzes lietotājiem, kas veicina datubāzes popularizēšanu un tās izmantošanu. PKC sociālo tīklu prāvais sekotāju loks tiek informēts par pieejamajiem pētījumiem un to gala ziņojumiem, tādējādi veicinot to plašāku lietojumu sabiedrībā

- Latvijas Universitātei sadarbībā ar PKC izvērtēt pētījumu datu uzglabāšanas jautājumu kontekstā ar zinātnes datu repozitorija izveidi;

PKC ir atvērts sadarbībai un no savas puses datubāzes uzlabojumu veikšanai. Vienlaikus svarīgi apzināt vajadzīgos resursus un IKT infrastruktūras uzlabojumus uzdevuma īstenošanai

- izveidot oficiālās statistikas portālu, kur viegli pieejamā veidā tiks nodrošināti lēmumu pieņemšanai un plašākai sabiedrībai noderīgi oficiālās statistikas dati.

Projektu “Oficiālās statistikas portāls” īsteno Centrālā statistiskās pārvalde. Projektu iecerēts īstenot līdz 2020. gada 3. ceturksnim.³⁴

³⁴ Aktuālā informācija: www.csb.gov.lv/lv/par-mums/informacija-par-CSP/eiropas-savienibas-atbalstiti-projekti/oficialas-statistikas-portals

Plāna īstenošanas uzraudzība

Atvērtās pārvaldības plāna īstenošanu koordinēja Valsts kanceleja. Plānā ietvertās 12 apņemšanās īstenoja par tām atbildīgās valsts institūcijas sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām un sadarbības partneriem (sabiedrības pārstāvjiem). Par Rīcības plānu regulāri tika informēta Memoranda padome. Šī plāna termiņš beidzās 2019.gada 30.jūnijā.

2019. gada rudenī tika izstrādāts Latvijas Ceturtais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns, ņemot vērā šī Rīcības plāna izstrādē un ieviešanā gūto pieredzi.

6. Globālais OGP Atvērtās pārvaldības partnerības samits

6.globālais OGP Atvērtās pārvaldības partnerības samits norisinājās 2019. gada 29.-31.maijā Otavā, Kanādā.³⁵

Samitu rīkoja Kanādas valdība. Samitā piedalījās ap 2600 dalībnieku no valsts institūcijām, sabiedriskajām organizācijām un biznesa vides no 123 valstīm.

Kanāda izvirzīja trīs **samita prioritātes**: līdzdalība, iekļaušana, ietekme | [participation](#), [inclusion](#), [impact](#).

Par atvērto pārvaldību Kanādā Otavas samitā stāsta
Kanādas premjerministrs **Džastins Trudo** (*Justin Trudeau*)

³⁵ Vairāk par samitu: www.ogpsummit.org.

Samītā no Latvijas piedalījās 3 pārstāvji - Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta direktores vietniece, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante un OGP kontaktpersona Latvijā, un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Vienas pieturas aģentūras nodaļas vadītāja.

	
<p>Latvijas delegācija OGP samītā Otavā, Kanādā</p>	<p>Latvija aktīvi iesaistījās diskusijās par patiesā labuma guvēju atklātību un pēc samita iesaistījās Beneficial Ownership Leaders Group</p>

Vairāk informācijas:

<http://www.mk.gov.lv/lv/content/atverta-parvaldiba>

<https://www.opengovpartnership.org/countries/latvia>